

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Lubatowej

Spis treści

1. Preambuła.....	2
2. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom w szkole.....	3
3. Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej.....	7
4. Budowanie świadomości i przynależności narodowej.....	13
5. Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej.....	18
6. Prawidłowe relacje rówieśnicze – trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych.....	26
7. Budowanie zespołu klasowego.....	29
8. Integracja środowiska uczniowskiego poprzez działalność samorządową i wolontariacką.....	34
9. Zdrowy tryb życia – rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej.....	37
10. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.....	41
11. Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej.....	49
12. Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny.....	54
13. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania i promowanie pozytywnego wizerunku ucznia.....	62

Preambuła

Program wychowawczo – profilaktyczny został opracowany na podstawie przeprowadzonej diagnozy środowiska szkolnego oraz diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka z uwzględnieniem wytycznych polityki oświatowej nakreślonej przez Ministra Edukacji Narodowej na rok szk. 2024/2025, charakterystyki współczesnych czasów, w których dorastają dzieci i młodzież.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny.

Poniższy dokument jest propozycją gotowych działań, które mają za zadanie wspomagać i kształtować prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Ich celem jest zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi danego niekorzystnego zjawiska w konkretnej sytuacji i grupie społecznej, jak też promowanie alternatywnych, pozytywnych postaw i zjawisk, form spędzania czasu w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować.

W społeczności szkolnej należy wyróżnić wiele symptomów, które mogą wskazywać na istnienie problemów. Działania profilaktyczne pozwalają stworzyć odpowiedni wzór zachowań społecznych, które przyczyniają się do obniżenia prawdopodobieństwa pojawienia się negatywnego zjawiska. Naszym zadaniem jest dostarczanie silnych pozytywnych wzorców i przeżyć, wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, rozwijanie posiadanych przez nich zdolności oraz wspieranie ambitnych postaw.

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lubatowej jest miejscem zdobywania rzetelnej wiedzy i umiejętności tak, aby jego absolwenci mogli bez przeszkód kontynuować naukę w wybranych typach szkół, ale też miejscem, w którym czują się bezpiecznie i lubią przebywać. Uczniowie mogą tutaj rozwijać swoje talenty korzystając z szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych, którą rozwijają wspólnie z nauczycielami. Zajęcia programowe pozwalają rozwijać się jak najlepiej każdemu młodemu człowiekowi, niezależnie od jego kondycji fizycznej, również uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dzieci i młodzież doceniają wartość wysiłku intelektualnego, widzą sens w pracy nad własnym rozwojem, uczą się odpowiedzialności i współpracy w grupie. Biorą udział w projektach edukacyjnych. Nauczyciele dostosowują metody i formy pracy do możliwości i potrzeb uczniów. W ramach działań środowiskowych, prowadzona jest pomoc uczniom wymagającym szczególnej opieki socjalnej i dydaktycznej, uczący wspierają rodziców w procesie wychowywania poprzez realizację szeroko pojętej profilaktyki.

Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom w szkole

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięganie do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy.	- Umożliwienie uczenia się języka łacińskiego; - Poszerzenie zbiorów biblioteki szkolnej;	Dyrektor ,wychowawcy klas, nauczyciel biblioteki;	Cały rok szkolny	Cała społeczność szkolna
Przykłady: <ul style="list-style-type: none"> • Specjalistyczne zajęcia usprawniające, skierowane do całej społeczności (nauczyciele, uczniowie jak i rodzice) w celu uświadomienia, jak cenna jest znajomość kultury klasycznej w tym języka łacińskiego. • Zapoznanie uczniów, nauczycieli z wytycznymi MEN-u na ro szkolny 2024/2025; 				
1. Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.	- Spotkanie ze specjalistami np. z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej; - Szkolenie/ e-szkolenie.	Dyrektor szkoły, pedagog, nauczyciele języków obcych;	Cały rok szkolny/wg potrzeb	Nauczyciele i wychowawcy
Przykłady: <ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie środowiska pod kątem pojawienia się dzieci z zagranicy; • Prowadzenie przez wychowawcę i nauczycieli własnej, pogłębionej analizy w celu dostosowania odpowiednich technik nauczania względem ucznia ,który przybył z Ukrainy; • Utrzymywanie stałego kontaktu z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, która udziela nauczycielom wsparcia przy dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych przez nich programów nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia przybyłego z zagranicy. 				

<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie systemu kształcenia zawodowego. 2. Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego. 3. Wdrażanie innowacji pedagogicznych- programów innowacyjnych. 4. Prowadzenie zajęć kreatywnych, rozwijających zdolności i umiejętności uczniów. 5. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. 6. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie (kierunek polityki oświatowej w roku szkolnym 2024/2025). 7. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej w szczególności 	<ul style="list-style-type: none"> - Szkolenia, - Spotkania ze specjalistami, - Materiały szkoleniowe, literatura przedmiotu, - Szkolenie/ e-szkolenie. 	<p style="text-align: center;">Dyrektor szkoły, doradca zawodowy</p>	<p style="text-align: center;">Cały rok szkolny/wg potrzeb</p>	<p style="text-align: center;">Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wdrożenie Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030; • Aktualizacja wiedzy na temat warunków i sposobu oceniania osiągnięć edukacyjnych i zachowania ucznia w szkole; • Doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie ustalania ocen bieżących i klasyfikacyjnych; • Spotkanie ze specjalistami zajmującymi się bezpieczeństwem w Internecie ; 				

<p>kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.</p> <p>8. Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnej w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu: „Laboratoria przyszłości”.</p> <p>9. Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stały monitoring środowiska szkolnego pod kątem zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania z mediów społecznościowych; • Zachęcanie nauczycieli do korzystania z nowych pomocy, e-szkolenia. • Korzystanie z różnorodnych źródeł informacji; • Wykorzystanie narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji; • Rozwijanie zainteresowań (oglądaniem i uczestniczeniem) w różnych programach kulturalnych przeznaczonych dla widowni dziecięcej; • Prowadzenie dodatkowych zajęć z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach projektu „Laboratoria przyszłości”; • Wdrażanie uczniów i rodziców do systematycznego korzystania z e-dziennika. • Edukacja i świadomość - prowadzenie zajęć edukacyjnych na temat higieny cyfrowej, rozpoznawania fake newsów, i mechanizmów dezinformacyjnych. Uświadamianie uczniów, jak dezinformacja wpływa na ich życie i decyzje; • Udział nauczycieli w programie Canva dla Szkół; • Wprowadzenie do programu nauczania przykładów inicjatyw edukacyjnych, które pomogą walczyć z dezinformacją i rozwiną umiejętność krytycznego myślenia; • Projekty edukacyjne, w których uczniowie analizują różne źródła informacji i prezentują wyniki swoich badań; • Organizacja zajęć dotyczących wykorzystania sztucznej inteligencji w edukacji; • Przystąpienie do projektów np. „Ambasadorzy Cyberbezpieczeństwa”, „Bezpieczny Net”; • Promowanie uczenia się przez całe życie poprzez kampanie informacyjne i edukacyjne skierowane do różnych grup wiekowych;
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> Wdrażanie projektów badawczych wspólnie z innymi instytucjami, które połączą teorię z praktyką i pozwolą na rozwój innowacyjnych rozwiązań. 			
1. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie; 2. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami / opiekunami uczniów; 3. Indywidualna analiza potrzeb danej rodziny.	- Spotkania ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej; - Spotkania z psychologiem / pedagogiem szkolnym, psychologiem z poradni, psychoterapeutą, logopedą; - Spotkania z wychowawcą i nauczycielami; - Materiały szkoleniowe, informacyjne; - Warsztaty uczące sposobów pracy z dzieckiem; - Dramy, szkolenia.	Dyrektor szkoły, pedagog, psycholog, wychowawcy	Cały rok szkolny/ wg potrzeb	Rodzice / opiekunowie uczniów
Przykłady: <ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel prowadzący zajęcia z przedmiotu Wychowanie do życia w rodzinie nawiązuje współpracę z rodzicami/prawnymi opiekunami w celu podjęcia działań ukierunkowanych na właściwy rozwój dzieci – zgodny z oczekiwaniami rodziny, środowiska otwartymi na wartości; Spotkanie z psychologiem / pedagogiem specjalnym lub wyspecjalizowanym w temacie pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej, który podejmie działania mające na celu uświadomienie rodziców / opiekunów uczniów na temat istotności ich roli w procesie wychowawczym; Zapewnienie rodzicom poradnictwa u psychologa lub psychoterapeuty rodzinnego, który pomoże określić i dobrać odpowiednią metodę wychowawczą i motywacyjną dla dziecka; Wypracowanie form i zakresu współpracy szkoły z rodzicami tj. zachęcanie rodziców do wspólnego planowania i realizacji zadań wychowawczych. 				

Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej

Szkoła prowadzi szereg działań, mających na celu zachęcenie uczniów do podejmowania innej, alternatywnej w stosunku do biernej formy spędzania wolnego czasu tj. fakultatywne zajęcia sportowe, edukacyjne, spotkania z przedstawicielami środowisk lokalnych, itd. Celem zajęć jest poszerzenie uczniowskiej wiedzy, zainteresowań oraz umożliwienie odnalezienia nowych pasji. Naszym uczniom proponujemy naukę poprzez aktywne uczestnictwo w życiu codziennym – mogą wykazać się oni poprzez samodzielne organizowanie wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, itp., dla swoich kolegów i koleżanek ze szkoły lub okolic. Każde wydarzenie pozostaje pod nadzorem przypisanego nauczyciela, który wspiera działania młodych ludzi oraz ułatwia im odnalezienie się w nowej sytuacji.

Każde z prowadzonych przez nas działań ma za zadanie rozbudzić aspiracje życiowe uczniów oraz przeciwdziałać bierności społecznej. Dlatego też skupiamy się na motywowaniu młodych ludzi do nauki oraz staramy się tworzyć im środowisko umożliwiające osiągnięcie sukcesów w różnych dziedzinach. Dzięki temu uczniowie, którzy posiadają trudności w nauce na jakimś polu, będą mogli odszukiwać oraz pielęgnować umiejętności i predyspozycje, które posiadają w różnych dziedzinach życia. W tym celu skuteczne będzie prowadzenie różnorodnych działań fakultatywnych.

Kładziemy również duży nacisk na rozwijanie umiejętności społecznych i inteligencji emocjonalnej młodych ludzi. Okazuje się bowiem, że dynamicznie zmieniający się świat, a co za tym idzie warunki życia, sprzyjają wzrostowi ilości osób, które nie radzą sobie z gniewem, złością, żalem, depresją czy innymi trudnymi stanami emocjonalnymi, które dotyczą ich samych lub innych osób z ich otoczenia. Taka niezdolność do radzenia sobie z emocjonalnymi stanami dotyka zarówno osób dorosłych jak i młodych ludzi, niezależnie od ich poziomu inteligencji intelektualnej. Faktem jest, że w prawidłowym, konstruktywnym radzeniu sobie z emocjami pomaga posiadanie inteligencji emocjonalnej, którą wszyscy mają w mniejszym bądź większym stopniu wykształconą. Rozwój IE zaczyna się już w środowisku domowym, a kontynuowany jest również w środowisku szkolnym. To właśnie ten okres tworzy nawyki emocjonalne, którymi większość ludzi będzie posługiwała się już do końca życia. Jeśli w rodzinie dziecka te umiejętności nie zostały przekazane, bądź zrobiono w to w sposób niewłaściwy (np. rodzina dziecka jest rodziną destruktywną, posiadającą wiele problemów również natury emocjonalnej, w której kwestia samopoczucia jest sprawą drugorzędną bądź w ogóle nieistotną), to większa odpowiedzialność spoczywa na pracownikach szkoły. Oznacza to, że szkoła nie jest obecnie odpowiedzialna jedynie za przekazywanie wiedzy, ale również za uczenie umiejętności dzięki, którym następuje rozwój inteligencji emocjonalnej. Osoby, które nie potrafią poradzić sobie z sferą emocjonalną mogą przejawiać mniejsze bądź większe problemy w skupieniu się na nauce czy pracy. Wykazują również mniej motywacji i wytrwałości w dążeniu do wyznaczonego celu, łatwiej poddają się przykrym emocjom i nie wiedzą w jaki sposób sobie z nimi radzić, nie umieją panować nad swoimi popędami i zdecydowanie częściej znajdują się w grupie osób podejmujących się zachowań ryzykownych bądź destruktywnych.

Poniższy Program Wychowawczo-Profilaktyczny przedstawia działania, które pomogą budować samoświadomość uczniów oraz zadbają, aby ich aspiracje życiowe były dojrzałe i racjonalne oraz zgodne z ich predyspozycjami personalnymi i zainteresowaniami. Dzięki odkryciu swoich umiejętności i skłonności uczniowie będą bardziej zorientowani na wyznaczony przez siebie cel i pewniej ku niemu zmierzali.

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego ma na celu:

1. Budowanie świadomości samego siebie i realnych aspiracji życiowych:
  - kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
  - rozumienie znaczenia i roli ubioru (odpowiedniego do okazji i miejsca);
  - poszerzanie horyzontów, uświadamianie mnogości ścieżek życiowych;
  - poszerzanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania.
2. Budowanie pewności siebie:
  - uświadamianie zagadnienia pewności siebie;
  - techniki budowania pewności siebie;
  - odkrywanie własnej osobowości;
  - rozwijanie zainteresowań;
  - odnajdywanie swoich mocnych stron.
3. Budowanie zaradności życiowej:
  - organizacja warsztatów;
  - angażowanie uczniów w organizację wydarzeń, imprez etc.;
  - organizacja wyjazdów, wycieczek, „zielonych szkół”.

Cele szczegółowe:

- Tworzenie pozytywnej i bezpiecznej atmosfery w klasie i szkole;
- Uczenie asertywności;

- Zaznajamianie uczniów z pojęciem tolerancji;
- Uczenie podejmowania właściwych decyzji;
- Uczenie sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, stresowymi;
- Wskazywanie pozytywnych wzorców zachowań;
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości;
- Poznawanie swoich predyspozycji oraz ich rozwijanie.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Zajęcia Integracyjne.	<ul style="list-style-type: none"> - Ćwiczenia indywidualne i grupowe; - Ćwiczenia integrujące klasy uczniowskie; - Ćwiczenia aktywizujące. 	Wychowawcy klas, pedagog szkolny	Cały rok szkolny/wg. potrzeb	Wszyscy uczniowie
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integracyjne dla klas pierwszych na początku roku szkolnego; • Uczenie współodpowiedzialności za swoich kolegów i koleżanki z klasy i ze szkoły, wzmacnianie poczucia solidarności; • Wspólne wyjścia poza teren szkoły, festyny. 				
1. Poznanie siebie oraz skupienie się na odkrywaniu własnych zdolności oraz aspiracji życiowych.	<ul style="list-style-type: none"> - Ćwiczenia indywidualne i grupowe; - Zajęcia warsztatowe; - Mini wykłady; - Dramy. 	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog,	Cały rok szkolny/ wg. potrzeb	Wszyscy uczniowie

2. Praca nad adekwatnym poczuciem własnej wartości.	Przykłady: <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia, których celem jest samopoznanie i budowanie własnej wartości; • Zajęcia o tolerancji, • „Nauka pozytywnego myślenia”. 			
1. Podnoszenie poziomu kompetencji społecznych.	- Praca indywidualna i grupowa; - Treningi, warsztaty; - Dramy.	Nauczyciele, pedagog, psycholog	Cały rok szkolny/wg. potrzeb	Wszyscy uczniowie
Przykłady: <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z pedagogiem/psychologiem na temat emocji; • Rozwijanie wrażliwości społecznej; • Kształtowanie umiejętności współpracy w zespole; • Kształtowanie umiejętności efektywnego zachowania się w sytuacji trudnej. 				
1. Nauka opanowania stresu bądź wykorzystania sytuacji stresowych na swoją korzyść. 2. Umiejętne rozwiązywanie konfliktów i reagowanie w sytuacjach trudnych.	- Ćwiczenia indywidualne i grupowe; -Mini wykłady; -Ćwiczenia rozluźniające.	Pedagog, psycholog	Cały rok szkolny/wg. potrzeb	Wszyscy uczniowie
Przykłady: <ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia relaksacyjne; • Uczniowie ćwiczą zachowanie się w różnych trudnych, konfliktowych sytuacjach. 				

<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie postawy życiowej w społeczeństwie lokalnym. 2. Budowanie zaradności życiowej. 3. Nauka samodzielnego podejmowania aktywności/ inicjatywy. 4. Rozwijanie uczniowskich zainteresowań. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ćwiczenia indywidualne i grupowe; - przedstawienia, prezentacje, wystąpienia, itp.; - Lekcje wychowawcze. 	Nauczyciele, opiekun samorządu uczniowskiego	Cały rok szkolny/wg. potrzeb	Uczniowie
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań psychoedukacyjnych • Praca w samorządzie szkolnym; • Uczestnictwo w kołach zainteresowań. 				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników szkoły 2. Nawiązywanie i/lub utrzymywanie odpowiednich relacji I zaangażowania rodziców/ opiekunów uczniów. 3. Prowadzenie ewaluacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Szkolenia, kursy, treningi, warsztaty, - Książki, materiały szkoleniowe, ulotki; - Badania ankietowe. 	Nauczyciele	Cały rok szkolny/wg. potrzeb	Nauczyciele
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie zewnętrzne nauczycieli. 				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagogizacja rodziców/opiekunów dzieci. 2. Zaangażowanie rodziców w działalność szkolną. 	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania z wychowawcą; - Pogadanki. 	Nauczyciele	Cały rok szkolny/wg. potrzeb	Rodzice/opiekunowie uczniów
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rodzice/opiekunowie utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy; • Wspólne inicjatywy. 				

<p>1. Nawiązanie współpracy z organizacjami, instytucjami, osobami fizycznymi nie związanymi bezpośrednio ze szkołą.</p>	<p>- Spotkania za specjalistami danej tematyki; - Szkolenia.</p>	<p>Dyrektor szkoły, pedagog</p>	<p>Cały rok szkolny/wg. potrzeb</p>	<p>Dyrektor szkoły</p>
<p>Przykłady: Nawiązanie współpracy w zakresie realizacji omawianych działań profilaktycznych z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną; • Z ośrodkami kulturalnymi; • Rodzicami/ opiekunami prawnymi uczniów; • Instytucjami i organizacjami edukacyjnymi; • Osobami fizycznymi, • Służbami porządku publicznego. 				

Budowanie świadomości i przynależności narodowej

Budowanie świadomości przynależności narodowej oraz kształtowanie postaw patriotycznych służy nabywaniu identyfikacji z narodem i kulturą, które z kolei przygotowują do życia w danym społeczeństwie. Wykształcanie w młodych ludziach odpowiedniej, patriotycznej postawy wymaga czasu i konsekwentnych, ciągłych starań. Z tego powodu działalność dydaktyczno-wychowawcza jest niezbędna w codziennym życiu młodego człowieka, a równocześnie jest obowiązkiem spoczywającym na barkach nauczycieli, bez względu na ich wiarę czy preferencje polityczne.

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Budowanie świadomości i przynależności narodowej” ma na celu:

- Kształtowanie świadomości obywatelskiej;
- Kształtowanie patriotyzmu lokalnego;
- Rozwijanie postaw prospołecznych oraz dbanie o wspólne dobro;
- Pielęgnowanie postaw patriotycznych;
- Zachęcanie do aktywnego udziału w życiu rodzinnym, społeczności szkolnej, lokalnej i państwowej;
- Dbłość o używanie poprawnej polszczyzny;
- Wykazywanie szacunku do symboli narodowych i lokalnych tj. hymn kraju, godło, flaga oraz dbanie o krzewienie innych symboli, wartości i tradycji narodowych;
- Pielęgnowanie tradycji narodowych;
- Uczenie wykazywania właściwej postawy podczas obchodów państwowych i szkolnych;
- Poszerzanie wiedzy o historii miasta, regionu, jego kulturze i sztuce itp.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza preferowanych przez uczniów wartości.	<p>- Badanie ewaluacyjne; - Omówienie otrzymanych wyników; - Opracowanie działań profilaktycznych i wychowawczych.</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie anonimowych ankiet wśród uczniów, w których będą pytania dotyczące ich wartości, zainteresowań, ulubionych aktywności czy wzorców do naśladowania. Organizowanie regularnych spotkań klasowych, podczas których uczniowie mogą swobodnie dzielić się swoimi przemyśleniami na temat tego, co dla nich jest ważne. Zorganizowanie warsztatów plastycznych, gdzie uczniowie będą mogli w formie rysunku, plakatu lub innej techniki artystycznej wyrazić swoje wartości i to, co jest dla nich istotne. Realizacja projektów edukacyjnych dotyczących różnych wartości, takich jak szacunek, tolerancja, empatia. 	Nauczyciele	Cały rok szkolny/wg. potrzeb	Cała społeczność szkolna
1. Kształtowanie osobowości ucznia.	<p>- Godziny wychowawcze; - Apele.</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kształtowanie poczucia przynależności do wspólnoty klasowej i szkolnej; Kształtowanie pozytywnego wizerunku szkoły i akceptacji obowiązków szkolnych. 	Nauczyciele	Cały rok szkolny/wg. potrzeb	Uczniowie
1. Uświadamianie istoty przynależności do narodu.	<p>- Debata; - Godzina wychowawcza; - Broszury informacyjne.</p>	Wychowawcy, nauczyciele historii		Uczniowie

	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Ja wśród innych” – zajęcia mające na celu uświadomienie swojej przynależności narodowej; • Poznawanie podstaw wartości obywatelskich; • Tworzenie interaktywnych wystaw; • Organizacja serii wykładów z udziałem historyków i ekspertów, którzy mogą podzielić się swoją wiedzą na temat ważnych wydarzeń historycznych regionu/ warsztaty historyczne; • Projekty badawcze: zachęcanie uczestników do prowadzenia własnych projektów badawczych na temat lokalnej historii, co może obejmować zbieranie relacji świadków, badanie archiwów czy tworzenie dokumentacji fotograficznej; • Konkursy i quizy historyczne; • Wirtualne wycieczki: wykorzystanie technologii VR. 			
<p>1. Budowanie więzi kulturowo etnicznej.</p> <p>2. Promowanie społeczności lokalnej.</p>	<p>- Wykłady; - Warsztaty; - Tworzenie filmików.</p>	<p>Nauczyciele historii, wychowawcy klas</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Uczniowie</p>
	<p>Przykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obchody w szkole: <ul style="list-style-type: none"> • Święto Konstytucji 3 Maja; • Święto Niepodległości; • Dzień Patrona Szkoły; • Dzień Edukacji Narodowej; 2. Zachęcanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w konkursach lokalnych, wojewódzkich i krajowych . 			

1. Poznawanie historii lokalnej społeczności.	<ul style="list-style-type: none"> - Wycieczki do muzeów; - Wycieczki do miejsc związanych z legendami lokalnymi. 	Nauczyciele	Cały rok szkolny	Uczniowie
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angażowanie młodych ludzi w pracę samorządu szkolnego; • Praca w grupach roboczych działających na terenie szkoły tj. gazetka szkolna, kółko polonistyczne, kółko matematyczne; • Zorganizowanie cyklicznych spotkań z przedstawicielami służb mundurowych, aby promować wiedzę o obronności kraju i roli obywatela w systemie bezpieczeństwa; • Współpraca z organizacjami pro-obronnymi w celu przeprowadzenia zajęć praktycznych z zakresu samoobrony i obronności; • Udział w programie MEN i MON „Edukacja z wojskiem”; • Symulacja budżetu obywatelskiego: Uczniowie mogą zaplanować wydatki dla fikcyjnej gminy, decydując, na jakie cele przeznaczyć środki z budżetu; • Konkurs na najlepszy projekt społeczny: Uczniowie przygotowują projekty mające na celu rozwiązanie konkretnego problemu lokalnego i prezentują je przed “jury” składającym się z nauczycieli i urzędników; • Tworzenie mapy potrzeb lokalnej społeczności: Warsztaty, podczas których uczniowie identyfikują i analizują potrzeby mieszkańców swojej gminy czy dzielnicy. 				
1. Nawiązanie stałej współpracy z rodzicami/ opiekunami uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> - Szkolenia; - Broszury informacyjne; - Spotkania z rodzicami/ opiekunami uczniów; - Nawiązanie współpracy z instytucjami, organizacjami zewnętrznymi. 		Cały rok szkolny	Nauczyciele/ wychowawcy

	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkolenia zewnętrzne dla nauczycieli na temat stosowania podczas swoich zajęć technik aktywizujących pracę uczniów. 			
<p>1. Angażowanie rodziców /opiekunów dzieci i młodzieży szkolnej w pracę na rzecz szkoły.</p> <p>2. Pedagogizacja dorosłych na temat konieczności kształtowania prawidłowych postaw w młodych ludziach.</p>	<p>- Kontakt z nauczycielami, wychowawcami klas; - Spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym.</p>	<p>Nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Rodzice/ opiekunowie uczniów</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zachęcenie rodziców / opiekunów uczniów do czynnego udziału w życiu szkoły, uczestnictwie w uroczystościach; • Szkoła zachęca dorosłych do udziału w organizowanych przez szkołę uroczystościach / akademiach szkolnych. 				

Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom ministerstwa, rodziców, opiekunów, wychowawców i nauczycieli podejmujemy się przeprowadzenia działań o charakterze wychowawczo-profilaktycznym. Przyczyni się on do zapewnienia odpowiedniego i bezpiecznego środowiska pracy i nauki dla osób przebywających na terenie szkoły bądź pozostających pod opieką jej wychowawców podczas prowadzonych zajęć poza granicami szkoły ale również w jej zakresie.

Celem prowadzonych przez nas działań jest:

1. Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły, w jej obrębie i poza nią;
2. Prowadzenie analizy i działań profilaktycznych w stosunku do zachowań społecznie nieakceptowanych;
3. Profilaktyka zachowań ryzykownych;
4. Intensyfikacja wspólnych (przy współpracy rodziców i nauczycieli) działań wychowawczych;
5. Kształtowanie umiejętności bezpiecznych zachowań i radzenie sobie w sytuacjach skomplikowanych i trudnych;
6. Tworzenie tradycji i więzi ze szkołą;
7. Budowanie schematów reagowania w sytuacjach kryzysowych;
8. Uświadomienie rodzicom i nauczycielom istoty problemu alienowania uczniów, 9. przedstawienie bądź przypomnienie panujących w szkole zasad i norm postępowania;
9. Budowanie szacunku do nauczycieli i pracowników szkoły.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły, w jej obrębie i poza nią. 2. Badanie poczucia bezpieczeństwa w szkole.	- Badanie ewaluacyjne, interpretacja uzyskanych wyników oraz dobranie odpowiednich działań wychowawczo-profilaktycznych; - Spotkania informacyjne.	Nauczyciele	Cały rok szkolny/wg potrzeb	Cała społeczność szkolna
Przykłady: <ul style="list-style-type: none"> • Badanie dotyczące poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów; • Zapoznanie / przypomnienie uczniom, nauczycielom, dyrekcji oraz rodzicom / opiekunom uczniów zasad i reguł bezpieczeństwa obowiązujących na terenie szkoły; • Dyżury nauczycieli . 				
1. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska. 2. Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.	- Uroczystości szkolne, apele; - Zajęcia fizyczne; - Spotkania ze specjalistami, pracownikami służb medycznych i/lub paramedycznych; - Warsztaty, lekcje wychowawcze, - e-lekcje.	Nauczyciele, wychowawcy. Pedagog, psycholog	Cały rok szkolny/wg potrzeb	Uczniowie

<p>3. Zaznajomienie uczniów z praktyczną formą pierwszej pomocy.</p>	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie uświadamiających spotkań / apeli informacyjnych dla uczniów, które przybliżą im i pomogą zrozumieć zasady bezpieczeństwa oraz komfortowego przebywania na terenie szkoły. Poza przypomnieniem i usystematyzowaniem wiedzy uczniów na temat zasad wynikających z regulaminu szkolnego oraz norm społecznych, warto poruszyć również temat wpływu warunków w jakich przebywają: np. ciągłe przebywanie w sferze hałasu, nieprzewietrzonych pomieszczeniach, nieodpowiednio doświetlonych pomieszczeniach, itp.; • Uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z kontaktowania się z osobami obcymi bez zgody i wiedzy dorosłych; • Organizacja igrzysk sportowych, wielodyscyplinowych podczas, których przyznane zostaną nagrody • Pakiet lekcji przeprowadzony przez przedstawicieli służb medycznych, ratowników medycznych, bądź przygotowanego w tym temacie nauczyciela – zasady zachowania podczas wypadku, udzielanie pierwszej pomocy. 			
<p>1. Zapobieganie problemom i zachowaniem problemowym u dzieci.</p> <p>2. Profilaktyka zachowań agresywnych, przemoczonych oraz cyberprzemocy.</p> <p>3. Przeciwdziałanie zażywaniu substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.</p> <p>4. Profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu.</p>	<p>- Spotkania ze specjalistami np. funkcjonariusze policji, straży pożarnej, pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;</p> <p>- E-lekcje.</p>	<p>Pedagog, psycholog, nauczyciel WDŻ</p>	<p>Cały rok Szkolny/wg potrzeb</p>	<p>Uczniowie</p>

	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów z regulaminami, zasadami, programami, planami obowiązującymi na terenie szkoły; • Zajęcia profilaktyczne dotyczące szkodliwości używek; • Prowadzenie lekcji na temat agresji, tolerancji, niepełnosprawności; • Organizowanie szeregu lekcji poświęconych nauce odmawiania oraz realnej zdolności oceny zajęcia polegające na wzmacnianiu samooceny u uczniów, odkrywanie swoich mocnych stron oraz potencjału charakteru ; • Kształtowanie wspierającego środowiska szkolnego, promowanie zachowań fair play, pracy wolontaryjnej; • Prowadzenie interwencji przez wychowawców klas w sytuacji gdy uczniowie używają wulgaryzmów i nie przestrzegają zasad; • Spotkanie z pracownikami Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej . 			
<p>1. Usprawnienie oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia.</p> <p>2. Wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami a szkołą.</p> <p>3. Promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania.</p>	<p>-Udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych;</p> <p>- Spotkania z rodzicami grupowo i indywidualnie;</p> <p>- Spotkania informacyjne ze Specjalistami;</p> <p>- Materiały informacyjne, broszury.</p>	<p>Nauczyciele, pedagog, psycholog</p>	<p>Cały rok szkolny/ wg potrzeb</p>	<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>

<p>4 Rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży m.in. związanych z eurosieroctwem, rodzinami niepełnymi, rodzinami wielodzietnymi, przemocą w rodzinie, nałogami w rodzinie, itp.</p> <p>5. Zapoznanie uczniów ze Standardami Ochrony Małoletnich.</p> <p>6. Monitorowanie i egzekwowanie przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich w szkole.</p> <p>7. Szkolenie nauczycieli z zakresu korzystania i egzekwowania Standardów Ochrony Małoletnich.</p>	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przypomnienie nauczycielom i innym pracownikom szkoły zasad bezpieczeństwa, BHP oraz norm i reguł, które obowiązują na terenie szkoły; • Pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudnych, życiowych problemów; • Udział w szkoleniach; • Utrzymywanie kontaktu z policją oraz poradniami; • Szkolenie zewnętrzne pt. „Jak rozmawiać z trudnym rodzicem”; • Przypomnienie pracownikom szkoły procedury interwencyjnej. Należy pamiętać, że rodzaj obieranych interwencji powinien zależeć od wystąpienia kilku czynników tj. wieku oraz rodzaju demoralizacji, której dopuścił się uczeń; • Organizacja specjalnych lekcji wychowawczych poświęconych omówieniu standardów ochrony małoletnich, z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i materiałów edukacyjnych; • Przygotowanie i dystrybucja broszur informacyjnych na temat standardów ochrony małoletnich, dostępnych zarówno w wersji drukowanej, jak i online; • Prowadzenie cyklicznych spotkań z uczniami, podczas których będą omawiane sytuacje, w których standardy te mają zastosowanie, oraz sposoby ich przestrzegania; • Organizacja szkoleń i warsztatów dla nauczycieli, prowadzonych przez specjalistów z zakresu prawa i psychologii, dotyczących praktycznego zastosowania Standardów Ochrony Małoletnich; • Opracowanie i dystrybucja materiałów szkoleniowych dla nauczycieli, zawierających wytyczne i procedury związane z ochroną małoletnich; • Prowadzenie regularnych spotkań zespołów nauczycielskich, podczas których będą omawiane przypadki i wyzwania związane z egzekwowaniem Standardów Ochrony Małoletnich.
---	--

<p>1. Pedagogizacja opiekunów uczniów oraz sposobów prowadzenia działań profilaktycznych. Zachęcanie rodziców / opiekunów do częstszego uczestnictwa w życiu szkoły.</p>	<p>- Szkolenia, warsztaty, e-szkolenia, - Spotkania z psychologiem / pedagogiem szkolnym; - Spotkania z wychowawcą.</p>	<p>Nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny /wg potrzeb</p>	<p>Rodzice/ opiekunowie uczniów</p>
<p>2. Nawiązanie stałej współpracy z rodzicami.</p>	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pogadanka na temat występujących sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ich dzieci (promowanie bezpiecznego korzystania z Internetu, przeciwdziałanie agresji i przemocy, budowanie pozytywnych autorytetów); • Organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców dzieci sprawiają trudności wychowawcze, itp.; • Pracownicy szkoły okazują wsparcie w trudnych sytuacjach (np. rozmowy z wychowawcą, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym, pomoc w nawiązaniu współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Gminnym / Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rodzinnym); • Budowanie pozytywnej, otwartej współpracy na linii rodzice / opiekunowie uczniów – nauczyciele (np. organizowanie spotkań indywidualnych, udostępnianie telefonu czy e-maila służącego do szybkiego kontaktu z nauczycielami w sytuacjach nagłych, zapoznanie rodziców z dokumentacją szkoły, zachęcanie do udziału w wyjazdach, wyjściach klasowych i szkolnych); • Spotkania ze specjalistami. 			
<p>1. Poprawa poziomu bezpieczeństwa na terenie szkoły.</p>	<p>- Dbanie o bezpieczeństwo fizyczne, emocjonalne i intelektualne uczniów; - Instalowanie niezbędnych sprzętów i montowanie usprawnień.</p>	<p>Dyrektor szkoły, nauczyciele</p>	<p>według potrzeb</p>	<p>Dyrekcja szkoły, pracownicy</p>

Przykłady:

- Umieścić plan ewakuacji w widocznym miejscu oraz upewnić się, że uczniowie dobrze znają zasady postępowania w sytuacji wystąpienia zagrożenia. Należy również organizować „dzień próbny”, podczas którego uczniowie będą ćwiczyć działania związane z ewakuacją ludzi z budynku;
- Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego:
  - ✓ Monitoring;
  - ✓ Przeprowadzanie prac remontowych, instalacyjnych i naprawczych w czasie nieobecności uczniów;
  - ✓ Zakaz opuszczanie terenu szkoły podczas trwania zajęć;
  - ✓ Wyrównanie nawierzchni dróg, przejść i boisk;
  - ✓ Zadbanie o dobre, sprzyjające pracy oświetlenie wewnątrz, dróg wokół szkoły i boisk szkolnych;
  - ✓ Przestrzeganie zasad BHP;
  - ✓ Patrowanie korytarzy szkolnych przez nauczycieli podczas przerw;
  - ✓ Zabezpieczenia wyjścia ze szkoły przed bezpośrednim wyjściem na ulicę - szlaban;
  - ✓ Oczyszczanie przejść na terenie szkoły ze śniegu i lodu oraz posypywanie piaskiem z solą;
  - ✓ Dbanie o to, aby sprzęt szkolny dostosowany był do wymogów ergonomii – stoliki i krzesła dostosowane do potrzeb konkretnego ucznia;
  - ✓ Dbanie o czystość i stan techniczny wyposażenia kuchni i stołówki;
  - ✓ Wyposażenie pomieszczeń szkoły w apteczki zawierające środki do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcjami jej udzielania (dotyczy również pokoju nauczycielskiego i pokoju nauczycieli wychowania fizycznego);
  - ✓ Dbanie o prawidłowe naświetlenie, natężenie hałasu, wentylacji i ogrzewania w pomieszczeniach szkoły;
  - ✓ Funkcjonowanie higienicznych i bezpiecznych toalet, szatni, stołówek, itp.;
  - ✓ Konsultowanie z rodzicami chorób uczniów i leków, które są przez nich zażywane na terenie szkoły.
- Udostępnienie przepisów, programów, planów, regulaminów oraz zbioru zasad obowiązujących w szkole w dostępnym miejscu – np. świetlica, biblioteka szkolna, czytelnia, gablotka, strona internetowa, itp.
- Zwracanie uwagi na przejawy przemocy fizycznej, słownej, cyberprzemocy, czy mobbingu rówieśniczego – podejmowanie szybkich interwencji, posiadanie jasno określonego regulaminu i nieakceptowanie żadnych wyjątków;

- Przeprowadzanie corocznych badań występowania na terenie szkoły zjawisk nieakceptowanych, a następnie przeprowadzenie diagnozy uzyskanych wyników, porównanie ich do stanu z lat wcześniejszych, dyskusja, analiza przyczyn obecnego stanu rzeczy oraz podjęcia działań zaradczych;
- Eliminowanie zachowań niepożądanych według koncepcji psychologii pozytywnej – stosowanie nagród, pochwał, wyróżnień, listów do rodziców z podziękowaniami czy gratulacjami dla uczniów, którzy wyróżniają się wzorową, pozytywną postawą;
- Realizowanie pomysłów uczniów zaproponowanych przez np. Samorząd Uczniowski, grupy sportowe, grupy plastyczne – realizacja zajęć fakultatywnych, akcji wolontaryjnych, itp.

Prawidłowe relacje rówieśnicze – trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego ma na celu wspomóc uczniów w ich trudnościach w nawiązywaniu relacji ze swoimi kolegami i koleżankami ze szkolnych ławek. Opisane działania zawierają propozycję działań wspomagających wyznaczony cel – pominięte zostało zagadnienie związane z przemocą rówieśniczą (informacje na ten temat zostały zawarte we wcześniejszej części tegoż dokumentu pt.

„Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej”.

Przedstawiony poniżej program ma na celu:

1. Kształtowanie prawidłowych postaw społecznych,
2. Rozwijanie umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z rówieśnikami,
3. Przygotowanie dzieci do rozsądnego i samodzielnego życia w społeczeństwie,
4. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów,
5. Poszerzanie wiedzy nauczycieli i opiekunów na temat prawidłowego rozwoju i funkcjonowania młodych ludzi oraz istotności nawiązywania i utrzymywania poprawnych relacji między rówieśniczych,
6. Prowadzenie działań profilaktycznych utrzymujący satysfakcjonujący poziom zdolności opisany w punktach wcześniejszych.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Propagowanie aktywności i twórczego myślenia uczniów. 2. Wychowywanie samodzielnych, samodzielnie radzących sobie w życiu młodych ludzi. 3. Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy.	- Pogadanki; - Praca indywidualna; - E-lekcje; - Burze mózgów; - Referaty, samodzielne wystąpienia, - dramy, itp.	Nauczyciele, wychowawcy	Cały rok szkolny/wg potrzeb	Uczniowie
4. Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych.	Przykłady: <ul style="list-style-type: none"> • Zachęcenie uczniów do udziału w różnego rodzaju pracach wolontaryjnych • Zachęcanie uczniów do kandydowania oraz brania udziału w wyborach do Samorządu Uczniowskiego; • Tworzenie gazetek tematycznych (np. uczenie warsztatu dziennikarskiego); • Pozwalanie i zezwalanie uczniom na realizację ich pomysłów; • Organizowanie spotkań z osobami pełniącymi różne funkcje społeczne, posiadającymi różne zawody – dzięki temu uczniowie mogą poszerzyć swoje horyzonty i zweryfikować swoje dotychczasowe poglądy; • Prowadzenie lekcji metodami aktywizującymi uczniów; • Prowadzenie godzin wychowawczych: o uczenie, że każdy człowiek jest istotą niepowtarzalną i wartościową, o uczenie szacunku do drugiego człowieka, o akceptowanie inności, o świadomość czym jest niepełnosprawność, o zapoznanie uczniów z zasadami savoir vivre, o rozwijanie społecznej odpowiedzialności w uczniach według dewizy „nie pozostawaj obojętny”; • Przeprowadzenie dyskusji na lekcji wychowawczej dotyczącej istnienia współczesnych autorytetów; • Edukowanie uczniów o odpowiedzialności karnej nieletnich za czyny o znamionach przestępstwa; • Promowanie zdrowego stylu życia – wskazywanie i pokazywanie formy bezpiecznych i zespołowych form spędzania wolnego czasu; 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie są świadomi swoich praw – zapoznanie uczniów z Konwencją o Prawach Dziecka oraz Europejską Konwencją Praw Człowieka; • Organizacja warsztatów kształcących zdolności miękkie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ asertywność – ćwiczenie asertywnych zachowań podczas odgrywania scenek sytuacyjnych, ✓ komunikacja werbalna i niewerbalna, ✓ radzenie sobie ze stresem , ✓ efektywne radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych. 			
1. Kształtowanie właściwych relacji między uczniami.	- Godziny wychowawcze; - Zajęcia aktywizujące;	Nauczyciele	Cały rok szkolny	Uczniowie
2. Ukazanie poprawnych i społecznie akceptowanych form relacji w grupie rówieśniczej.	- E-lekcje; - Dramy.			
3. Kształcenie samodzielnego formułowania i wyrażania sądów.	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podkreślanie wartości zachowań fair play podczas prowadzenia zajęć sportowych; • Treningi interpersonalne – na początku semestru, w przypadku pojawienia się sytuacji nowych, trudnych bądź problemowych; • Zajęcia prowadzone w formie dramy (przez psychologa, pedagoga szkolnego bądź specjalnie przygotowanego w tym zakresie nauczyciela). Zadaniem uczniów będzie wcielenie się w przypisane im wcześniej role (odgrywane scenki mogą być analogicznym przedstawieniem rzeczywistej sytuacji w społeczności rówieśniczej uczniów, np. problem nieakceptacji, odtrącania jakiegoś ucznia, przejawianie zachowań agresywnych, problem eurosieroctwa). Dzięki metodą aktywizującym uczniowie są w stanie bardziej wczuć się w daną sytuację i zrozumieć istotę problemu. 			
4. Popularyzowanie dobrego zachowania.				
5. Promowanie postaw tolerancyjnych.				
1. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów.	-Prelekcje; -Brozury, materiały informacyjne; - Dramy sytuacyjne.	Dyrektor szkoły	Cały rok szkolny/ wg .potrzeb	Nauczyciele, wychowawcy, rodzice/ opiekunowie uczniów

Przykłady:

- Prowadzenie prelekcji, celem omówienie aktualnych problemów występujących między uczniami na różnym poziomie edukacji – geneza problemu, objawy, skutki, środki zaradcze, profilaktyka poprawnego zachowania;
- Dramy sytuacyjne, przedstawiające rzeczywiste sytuacje problemowe uczniów danej szkoły;
- Poprawa kompetencji wychowawczych.

Budowanie zespołu klasowego

Relacje rówieśnicze są kluczowe do poprawnego funkcjonowania klas, całej szkoły, a co za tym idzie efektywnych działań edukacyjnych. Niestety sytuacja pandemiczna spowodowała konieczność odnowienia bądź nawiązania z powrotem istniejących wcześniej relacji koleżeńskich oraz relacji pomiędzy uczniami-nauczycielami oraz nauczycielami-rodzicami, czy opiekunami uczniów.

Konieczne jest podejście do procesu kompleksowo, nie można oczekiwać, że uczniowie wrócą do wcześniej posiadanych relacji, a prawdopodobnie będzie konieczne budowanie zespołów klasowych na nowo. Pomocna w tej sytuacji będzie postawa otwartości, zrozumienia dla różnych zachowań, emocji uczniów.

Cele programu:

1. Ponowna adaptacja uczniów do zajęć w trybie stacjonarnym.
2. Zaznajomienie się z zespołem klasowym oraz nawiązanie więzi koleżeńskich, przyjacielskich.
3. Przypomnienie aktualnie obowiązujących zasad organizacyjnych i zasad pracy w szkole i w klasie.
4. Rozpoznanie aktualnej sytuacji uczniów - nastrojów, samopoczucia, doznanych trudnych przeżyć w związku z pandemią.
5. Przekazanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy.

Propozycja działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Zajęcia integracyjne.</p> <p>2. Zaznajomienie się z zespołem klasowym oraz nawiązanie więzi koleżeńskich, przyjacielskich.</p> <p>3. Umacnianie u uczniów prawidłowych relacji w grupie klasowej, poczucia wspólnoty.</p> <p>4. Przypomnienie aktualnie obowiązujących zasad organizacyjnych i zasad pracy w szkole i w klasie.</p> <p>5. Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów.</p> <p>6. Uczenie zasad samorządności i demokracji.</p>	<p>- Ćwiczenia indywidualne i grupowe; - Ćwiczenia integrujące klasy uczniowskie; - Ćwiczenia aktywizujące.</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie zajęć integracyjnych dla klas pierwszych na początku roku szkolnego (w zależności od zaistniałej potrzeby zajęcia można przeprowadzać również dla uczniów innych poziomów klas np. duża liczba nowych uczniów, bądź rosza uczniów w szkole, niepokojące dezintegracja uczniów w klasie, brak „zgrania” młodych ludzi) – uczniowie przedstawiają się, szuka ze szkolnych ław, a następnie z resztą klasy, biorą udział w zajęciach budujących umiejętność komunikacji, nawiązywania współpracy, wzajemnego zaufania, wspólnego rozwiązywania problemów i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Zajęcia mają na celu zwiększenie otwartości i akceptacji młodych ludzi do samych siebie oraz tolerancji względem odmienności swoich rówieśników; Uczenie współodpowiedzialności za swoich kolegów i koleżanki z klasy i ze szkoły, wzmacnianie poczucia solidarności – nauczyciele respektują ustanowione w szkole zasady i wyciągają konsekwencje w sytuacji, gdy nie są one przestrzegane. Nauczyciele nie pochwalają typowego „donosicielstwa”, jednak nie bagatelizują zgłaszanych sytuacji. Podczas zajęć uczniowie tworzą własne klasowe zasady, według których chcą pracować (reguły muszą zostać zaakceptowane przez każdego ucznia z osobna oraz nauczyciela, można negocjować poszczególne punkty regulaminu) tj. podczas zajęć nie używamy telefonu komórkowego, nie przerywamy innym mówiącym, szanujemy cudzą prywatność, mamy prawo wyjść do toalety kiedy zaistnieje taka konieczność, nie podnosimy głosu, itp. Ważne, aby zasady były tworzone wspólnie przez uczniów i nauczycieli oraz dawały tym pierwszym poczucie, że nawiązują oni partnerską, otwartą relację ze swoim nauczycielem; Wspólne wyjścia poza teren szkoły – zajęcia mogą łączyć kilka różnych celów np. integrowanie uczniów wraz z rozwijaniem w nich zdolności odczuwania i interpretowania sztuki (wyjście do teatru), 	<p>Dyrektor szkoły, wychowawcy klas, pedagog szkolny/ pedagog specjalny, psycholog</p>	<p>Cały rok szkolny/ wg potrzeb</p>	<p>Uczniowie</p>

czy uczenia poszanowania i zrozumienia natury (wyjście do lasu) oraz historii swojej okolicy (przejście szlakiem pomników postawionych w najbliższej okolicy);

- Wprowadzenie nagrody fair play dla osób / grup, które wyróżniają się wzorcową, przyjacielską postawą (np. nagroda na zakończenie roku szkolnego przyznawana przez nauczycieli/ nagroda przyznawana w trakcie trwania konkursów klasowych/ szkolnych/ międzyszkolnych);
- Przeprowadzenie zajęć:
  - ✓ „Poznaj mnie” –podczas których uczniowie dzielą się własnymi pasjami, zainteresowaniami ze swoimi rówieśnikami. Każdy uczeń przygotowuje, krótkie 5-minutowe wystąpienia na temat swoich pasji (forma prezentacji jest dowolna, np. plakat, prezentacja multimedialna, śpiew, portret, kolaż zdjęć, film). Celem zajęć jest lepsze poznanie siebie nawzajem;
  - ✓ Treningu asertywnego zachowania się – uczniowie zapoznają się ze sposobami komunikowania się z innymi ludźmi. Rozumieją dlaczego asertywny styl prowadzenia dialogu jest lepszy niż inne. Zajęcia warto prowadzić w formie dramy, gdyż pozwoli to na leprze przeżycie oraz zrozumienie zagadnienia uczniowie dowiadują się czym jest konformizm, komunikacja pasywna, komunikacja agresywna oraz uczą się zachowywać w sposób asertywny,
  - ✓ „Czy rozumiesz, co do Ciebie mówię” – lekcja mająca na celu zaznajomienie uczniów z tematem komunikacji niewerbalnej;
- Prowadzenie pantomim i staranie się określić, jakie emocje wyraża dana osoba;
- Kalambury emocjonalne – uczniowie podzieleni są na zespoły. Zadaniem poszczególnych zespołów jest odszyfrowanie, jaką emocję prezentuje każdy kolejno występujący zawodnik. Dozwolona jest gestykulacja i mimika;
- Zajęć poświęconych odkrywaniu barier komunikacyjnych, zrozumieniu różnicy pomiędzy aktywnym słuchaniem, a słyszeniem;
- Zajęć na temat przyjaźni, relacji koleżeńskich, relacji międzyludzki oraz ich pielęgnacji. Zachęcamy również do zapoznania się z alternatywną formą zajęć, którą są e-lekcje Europejskiego Centrum Rozwoju Kadr, w tym lekcja pt. „Ja – przyjaciel, kolega, koleżanka”, część 1 i 2 (zajęcia dedykowane są uczniom VII i VIII klasy SP oraz uczniów SPP);

	<ul style="list-style-type: none"> • Ponowne zapoznanie uczniów z regulaminem szkolnym; • Zajęcia rozwijające postawy społeczne: szacunku do drugiego człowieka, odpowiedzialności za siebie i innych, potrzeby pomocy słabszym i potrzebującym; • Wybory do samorządu uczniowskiego/wybory samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności, wybory opiekuna samorządu uczniowskiego. • Szkolna debata na temat praw i wolności w szkole. • Wdrażanie uczniów do przestrzegania podstawowych zasad bezpiecznego zachowania się w czasie lekcji, przerw, zajęć pozalekcyjnych oraz w drodze do i ze szkoły; • Zaznajomienie uczniów z zasadami bezpiecznego poruszania się po drogach, ulicach miejskich; • Uświadomienie uczniom zasad postępowania na wypadek pożaru. 			
<p>1. Budowanie odpowiedniej postawy w świadomości dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.</p>	<p>- Zajęcia prowadzone w formie pogadarek, szkoleń, warsztatów plastycznych, wprowadzenie elementu dram psychologicznych.</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny/ pedagog specjalny</p>	<p>Cały rok szkolny/wg potrzeb</p>	<p>Uczniowie oraz rodzice i opiekunowie</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowanie u ucznia więzi z placówką, nauczycielami oraz osobami uczęszczającymi do szkoły – pozwalanie uczniom włączyć się w proces organizacji akademii, wyjść, wyjazdów. Nawet najmniejszy udział, poczucie współorganizowania wzbudza poczucie istotności u młodego człowieka oraz wpływa na identyfikację go z placówką oświatową; • Angażowanie rodziców w tworzone inicjatywy; pytanie ich o zdanie oraz umożliwienie prowadzenia ustalonych wcześniej zajęć (przy opiece wyznaczonego wcześniej nauczyciela i/lub wychowawcy klasy); • Psycholog/ pedagog szkolny prowadzi zajęcia, których celem jest nauczenie uczniów mówienia o swoich potrzebach oraz rozwijanie umiejętności nazywania emocji – rozmowa o emocjach, identyfikowanie emocji u siebie i innych, zdolność ich nazywania. Prowadzący wykorzystuje zajęcia aktywizujące, które wpływają na rozwijanie inteligencji emocjonalnej uczniów. 				

Integracja środowiska uczniowskiego poprzez działalność samorządową i wolontariacką

Duże znaczenie dla rozwoju młodego człowieka oraz jego sukcesów w dorosłym życiu ma nabywanie kompetencji społecznych takich jak komunikacja i współpraca w grupie, udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz w organizacjach samorządowych, czyli szeroko rozumiana integracja ze środowiskiem szkolnym. Z perspektywy uczniów ich udział w pracach samorządu uczniowskiego wpływa na najbliższe otoczenie, gdyż w ten sposób mogą współdecydować o tym, jak będzie funkcjonować szkoła. Poprawia się również komunikacja między uczniami, ponieważ dzięki działającemu samorządowi wszyscy wiedzą, co się dzieje w szkole, polepsza to atmosferę i ułatwia rozwiązywanie potencjalnych konfliktów. Z pozycji nauczyciela samorządność uczniów sprzyja budowaniu partnerskich stosunków z młodzieżą, a to z kolei sprzyja unikaniu konfliktów i zaogniania sporów. Działanie w samorządzie to dla uczniów dobra lekcja demokracji w praktyce – organizując wybory do władz SU, uczestnicząc w procesie podejmowania decyzji i ponosząc ich konsekwencje, młodzi uczą się świadomego uczestnictwa w życiu społecznym. Dobrze działający samorząd uczniowski pomaga rozwiązać trudności, zanim osiągną naprawdę dużą skalę. Nie bez znaczenia jest fakt, iż uczniowie zadowoleni i lubiący swoją szkołę to uczniowie bardziej zmotywowani do nauki, a ponadto dla niektórych uczniów, którym nauka sprawia więcej trudności, działanie w SU daje możliwość odnalezienia swoich talentów i „bycia dobrym” w innych obszarach niż wiedza zdobywana podczas lekcji. Uczniowie działający w SU częściej odkrywają zalety pracy w grupie, nie tylko w ramach SU, ale także podczas lekcji w klasie.

Cele programu:

1. Rozwijanie umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z rówieśnikami,
2. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów,
3. Poszerzanie wiedzy nauczycieli i opiekunów na temat prawidłowego rozwoju i funkcjonowania młodych ludzi oraz istotności nawiązywania i utrzymywania poprawnych relacji międzyrówieśniczych.

Propozycja działań

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Propagowanie aktywności i twórczego myślenia uczniów.</p> <p>2. Wychowywanie samodzielnych, zaradnych młodych ludzi.</p>	<p>- Pogadanki, e-lekcje, samodzielne wystąpienia.</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaangażowanie uczniów w działalność kółek dyskusyjnych (każde spotkanie ma inny zakres tematyczny. Temat spotkania jest ustalany przez uczniów w drodze głosowania / dyskusji. Uczniowie wiedzą o wybranym temacie z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym, dzięki czemu są w stanie dobrze się do niego przygotować – wyszukują artykułów, wyników badań, twierdzeń znanych osób, autorytetów, na potwierdzenie swojej tezy); • Zachęcenie uczniów do udziału np. w pracach w Samorządzie Szkolnym, drużynach zuchowych i harcerskich / grupach tanecznych / zespołach wokalnych / drużynach sportowych, a także wolontariackich udzielanie pomocy osobom potrzebującym tj. osobom starszym, dzieciom z Domu Dziecka, udzielanie korepetycji osobom ze słabszymi wynikami w nauce, działanie na rzecz lokalnej społeczności; • Zachęcanie uczniów do kandydowania oraz brania udziału w wyborach do Samorządu Uczniowskiego; • Stworzenie gazetek tematycznych również na stronie internetowej szkoły; • Zachęcanie uczniów do realizacji ich własnych pomysłów np. nakręcenie reportażu, flashmoba, wsparcie schroniska dla zwierząt, zorganizowanie uczniowskiego wsparcia przez uczniów dla osób od nich słabszych, tworzenie grup, które wspólnie się uczą, itp.; • Organizowanie projektów tematycznych i społecznych wynikających z potrzeb uczniów, które są okazją do zdobywania wiedzy na konkretny temat, rozwijania umiejętności pracy w grupie, komunikacji, dobrego zarządzania czasem i autoprezentacji; • Promowanie autoprezentacji – dzięki działaniom w samorządzie młodzi ludzie uczą się negocjowania, hierarchizowania swoich potrzeb i osiągnięcia kompromisów, aby zdobyć poparcie dla swojego pomysłu 	<p>Specjaliści, nauczyciele, wychowawcy</p>	<p>Cały rok szkolny/wg potrzeb</p>	<p>Uczniowie</p>

muszą wiedzieć, w jaki sposób atrakcyjnie przedstawić idee i uwiarygodnić siebie. Wzmacnia się ponadto ich poczucie własnej wartości;

- Współpraca pomiędzy różnymi podmiotami pomagającymi potrzebującym i włączania się w akcje pomocowe o dużym zasięgu, jak „Szlachetna paczka”, „Adopcja na odległość”, itp.;
- Organizowanie zbiórek charytatywnych np. „Kredkobranie”;
- Organizowanie ekologicznych kampanii online;
- Zorganizowanie biblioteki online, czyli nagrywanie czytania książek i wysyłanie linków do nagrań do hospicjum, domów dziecka, szpitali.

Zdrowy tryb życia – rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej

Zdrowy tryb życia jest tematem, który wymaga znacznego wsparcia wychowawczo-profilaktycznego szkoły. Na zdrowy tryb życia składa się również między innymi: zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczna, której rozwijanie stanowi kierunek polityki oświatowej w roku szkolnym 2024/2025. Są one niezwykle ważną składową i warunkiem do uzyskania prawidłowego rozwoju fizycznego oraz intelektualnego człowieka. Przekładają się również na osiągnięte przez niego wyniki w nauce.

Cele programu:

Szkolna edukacja zdrowotna jest jednym z priorytetów działalności szkoły. Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Zdrowy tryb życia w tym rozwijanie aktywności fizycznej uczniów i nawyku aktywności fizycznej” ma na celu:

1. Pogłębienie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych, których celem jest utrzymanie bądź przywrócenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego;
2. Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu,
3. Kształtowanie odpowiedniej aktywnej postawy i dbanie o zdrowie własne, swoich bliskich i innych ludzi;
4. Promowanie regularnego uprawiania sportu;
5. Uświadamianie istnienia chorób cywilizacyjnych;
6. Uświadamianie problemu depresji.

Cele szczegółowe:

Profilaktyka zdrowego żywienia oraz promowanie aktywności fizycznej i nauki udzielania pierwszej pomocy, na co dzień mają spowodować poniższe zmiany:

1. Popularyzacja aktywności fizycznej wśród uczniów;
2. Nawiązanie lepszej współpracy z rodzicami/ opiekunami uczniów;
3. Polepszenie atmosfery w szkole;
4. Poprawa wyników nauczania i osiągnięć uczniów;

Propozycja działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Propagowanie wśród uczniów zdrowego trybu życia. 2. Uświadamianie uczniom jak ważne jest zdrowe odżywianie się. 3. Nauka gotowania/ przygotowywanie posiłków. 4. Świadomość znaczenia ruchu fizycznego w życiu każdego człowieka.	- Zajęcia aktywizujące, edukacyjne - Konkursy taneczne, wokalne, sportowe; - Warsztaty, rajdy; - Zajęcia plastyczne; - Zajęcia sportowe; - Dostępność nauczycieli; - Dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny/wg potrzeb	Cała społeczność szkolna
5. Zwiększenie aktywności fizycznej uczniów i wyrobienie nowych nawyków. 6. Zwiększenie świadomości wpływu ilości spędzonego czasu przed komputerem, telefonem na zdrowie fizyczno-psychiczne;	Przykłady: <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z języka obcego: prezentacja uczniom, krótkiego filmu o gotowaniu w języku obcym. Zadaniem uczniów jest zrelacjonowanie, co, działo się na filmie bądź odpowiedź na kilka przygotowanych przez nauczyciela pytań; • Obliczanie swojego współczynnika BMI, przygotowanie dokładnej listy tego, co standardowo spożywają podczas tygodnia (opis spożywanych produktów, sposób ich przyrządzenia, ilość w gramach, itp.) oraz obliczanie wartości kalorycznej posiłków przy użyciu jednego z programów dostępnych w Internecie lub za pomocą metody papier, ołówek; • Przygotowanie stoiska ze zdrową żywnością oraz udzielanie informacji na temat prawidłowego przechowywania i przenoszenia pokarmów; • Zajęcia na przyrodzie/biologii – jaki wpływ na organizm ma jedzenie Fast food’ów?. Dzieci przygotowują plakaty informujące o szkodliwości takiego jedzenia; • W ramach zajęć z biologii/przyrody/ godziny wychowawczej realizowane są następujące tematy: <ul style="list-style-type: none"> ○ znaczenie protein, tłuszczów i węglowodanów dla funkcjonowania organizmu, ○ endorfiny w ciele po ćwiczeniach, 			

	<ul style="list-style-type: none"> ○ nauka czytania i rozumienia etykiet spożywczych na produktach; • Zachęcanie uczniów do czynnego brania udziału w obowiązkowych i fakultatywnych zajęciach sportowych; • Spotkania ze znanymi lokalnymi sportowcami – opowiadają o swoich sukcesach sportowych (swojej pracy fizycznej i żywieniowej); • Udział w ogólnopolskich akcjach i konkursach prozdrowotnych; • Organizowanie wycieczek pieszych, rowerowych i rajdów; • Organizacja „Aktywnej przerwy” (wspólne tańce przy muzyce, organizacja zabaw ruchowych, aktywności na świeżym powietrzu, ćwiczenia oddechowe); • Organizacja warsztatów, na których uczniowie mogą wcielać się w role i symulować różne scenariusze związane z presją rówieśniczą do sięgania po substancje uzależniające; 			
1. Uświadomienie zjawiska depresji.	<ul style="list-style-type: none"> - Materiały informacyjne; - Pogadanki; - Ćwiczenia aktywizujące; - Badania i sporządzenia ewaluacji; - Dostępność nauczycieli; - E-lekcje; - Dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych. 	Psycholog, pedagog szkolny, pedagog specjalny wychowawcy	Cały rok szkolny/wg potrzeb	Uczniowie

	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki z psychologiem bądź przygotowanym w tym celu pedagogiem, który przybliżenia uczniom zjawiska depresji, jej genezy, przechodzonych etapów, sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach, eliminowanie lęku, poczucia zagrożenia spowodowanego nadmiernym obciążeniem związanym np. z przygotowywaniem się do sprawdzianów czy obawą przed porażką w grupie rówieśniczej. • Kształtowanie w uczniach umiejętności empatii wobec innych ludzi – prowadzenie zajęć w formie dram, dzięki którym uczniowie będą mogli wcielić się w rolę innych osób, które przeżywają jakiś problem bądź mających rozterki; • Zachęcanie uczniów do podejmowania działalności wolontariackiej na rzecz innych ludzi - takie zajęcia mają charakter uwrażliwiający; • Wzbudzanie w uczniach poczucia zaufania – muszą mieć świadomość, że z każdym nawet najmniejszym problemem mogą zwrócić się do swojego wychowawcy. Jeśli w klasie są nieśmiali uczniowie, należy założyć skrzynkę pocztową, do której uczniowie mogą wrzucać swoje listy z prośbami/ skargami/ obawami. Konieczne jest podkreślenie, że informacje zawarte w listach będą znane jedynie wychowawcy (chyba, że przepisy prawa zostaną naruszone); • Szkolenia nauczycieli (także w formie e-szkoleń i e-learningu) na temat depresji, identyfikacji jej objawów i sposobów wsparcia oraz pomocy uczniom. 			
<p>1. Uświadomienie istnienia chorób cywilizacyjnych.</p> <p>2. Budowanie świadomości znaczenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym.</p> <p>3. Budowanie świadomości na temat bezpieczeństwa w szkole.</p>	<p>- Materiały informacyjne; - Szkolenia; - E-szkolenia; - Dostępność psychologa; - Dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych.</p>	<p>Dyrektor szkoły, psycholog, pedagog, pedagog specjalny, wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego, zaproszony specjalista</p>	<p>Cały rok szkolny/wg potrzeb</p>	<p>Nauczyciele, rodzice</p>
<p>4. Rozbudzanie świadomości uczniów na temat wpływu reklamy na ich wybory życiowe.</p>	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia na temat chorób cywilizacyjnych (bulimia, anoreksja itp.); • Prowadzenie lekcji wychowawczych na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym, przepisów Kodeksu Drogowego oraz z zakresu stosowania pierwszej pomocy; 			

<p>5. Tworzenie świadomości znaczenia dla zdrowia człowieka higieny jamy ustnej.</p> <p>6. Uświadomienie uczniom jak ważna jest nauka pierwszej pomocy.</p> <p>7. Budowanie poczucia odpowiedzialności za swoje zdrowie.</p> <p>8. Kształtowanie nawyku corocznych badań.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkanie z policjantem – zasady bezpiecznego zachowania się na drodze; • Uświadomienie zagrożeń wynikających z posiadanych wad postawy – prowadzenie przez nauczycieli wychowania fizycznego; • Zajęcia z analizy reklamy, zachowań konsumenckich – uwrażliwienie uczniów na negatywne i manipulacyjne działania reklamy, wpływu na ich potrzeby i wybory życiowe; • Zadbanie o jakość oraz asortyment produktów sprzedawanych w sklepiku szkolnym; • Udział w programie „Owoce i warzywa w szkole” i „Szkłanka mleka”; • Dostosowanie ławek i krzeseł do indywidualnych predyspozycji uczniów; • Wykonanie gazetek ściennych i ulotek; • Spotkania z higienistką szkolną i specjalistami; • Umożliwienie uczniom korzystania z gabinetu stomatologicznego na terenie szkoły; • Zajęcia przygotowujące ucznia do zdania egzaminu na kartę rowerową; • Dołączenie do programu „Ratujemy i Uczymy Ratować”; • Dołączenie do planu zajęć z wychowawcą tematyki z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej; • Użycie animacji i interaktywnych prezentacji, aby pokazać, jak bakterie i wirusy rozprzestrzeniają się i dlaczego higiena jest bardzo ważna;
---	---

Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

Część pt. „Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży” skupia się na promocji i ochrony zdrowia psychicznego w szkole i placówce oświatowej. Jest to jeden z tematów wchodzących w skład podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025. Prowadzone działania powinny być holistyczne oraz w pełni świadome i zamierzone. Przez holistyczne podejście rozumie się kompleksowe spojrzenie na zjawisko w czterech aspektach, psychicznym, fizycznym, społecznym i duchowym. Kluczową rolę w procesie pełnią dorośli opiekunowie dzieci, zarówno rodzice jak i nauczyciele młodych ludzi.

Cele programu:

1. Zrozumienie, czym jest zdrowie psychiczne, jakie są normy, w jaki sposób zauważać odstępstwa od normy oraz jakie działania podejmować w sytuacji ich pojawienia się;
2. Kreowanie bardziej pozytywnego, sprzyjającego środowiska do pracy i nauki w szkole;
3. Budowanie dobrej relacji między nauczycielami a uczniami;
4. Zrozumienia zjawiska depresji oraz jej odmian;
5. Ochrona uczniów przed problemami związanymi z szeroko rozumianym zdrowiem psychicznym, skupianie się na strategiach pro aktywnych;
6. Trening radzenia sobie z konfliktami, przepracowywanie silnych emocji;
7. Zdolność empatii dla siebie i innych;
8. Nabycie umiejętności dbania o swoje zasoby; zdolność „odcinania się” od środowisk toksycznych;
9. Odczarowanie wizerunku psychologa oraz psychiatry.

Propozycja działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Wzmocnienie kompetencji społeczno-emocjonalnych uczniów.</p> <p>2. Zdolność proszenia o pomoc.</p> <p>3. Zapewnienie pomocy osobom potrzebującym.</p> <p>4. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych.</p> <p>5. Dbanie o zachowania tolerancyjne w szkole.</p> <p>6. Dbałość o zdrowie psychiczne oraz fizyczne.</p> <p>7. Dbanie o bezpieczeństwo w szkole, w drodze do szkoły oraz poza jej obiektem.</p>	<p>- Spotkanie z psychologiem;</p> <p>- Narzędzia diagnostyczne-ankiety;</p> <p>- Szkolenia, warsztaty;</p> <p>- Dramy;</p> <p>https://www.myslepozytywnie.pl/baza-materialow</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie Szkolnego Systemu Wsparcia Zdrowia Psychicznego – „Myślę pozytywnie” Diagnoza potrzeb i problemów zdrowia psychicznego dzieci, m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ klasy 1 - 8 Kondycja psychiczna uczniów, samopoczucie i dobrostan; ✓ klasy 1 – 3 Badania przesiewowe dotyczące problemów społeczno-emocjonalnych, stosowania przemocy rówieśniczej, uzależnienia od gier komputerowych. • Podjęcie działań profilaktycznych, doradczo-konsultacyjnych i edukacyjnych; • Budowanie pozytywnej atmosfery służącej zdrowiu psychicznemu; • Budowanie kompetencji miękkich: poczucia własnej wartości, asertywności, wyrażanie własnych potrzeb, efektywna komunikacja, jak słuchać?, jak mówić?, empatia i dostrzeganie potrzeb innych, zarządzanie własnym czasem, odnajdywanie się w grupie; • Radzenie sobie w sytuacjach trudnych: ze stresem, z agresją własną i zewnętrzną oraz przemocą, z negatywnym wpływem społecznym; • Wspieranie rozwoju duchowego: samokontroli i wytrwałości, refleksyjnego myślenia o sobie, rozwoju przez sztukę, planowanie swojego rozwoju, świadomość wyznawanych wartości, umiejętność wyciszania się i kontroli emocji; • Umiejętność krytycznego spojrzenia na wzorce medialne https://www.myslepozytywnie.pl/baza-materialow 	<p>Dyrektor szkoły, specjaliści, wychowawcy, lekarz</p>	<p>Cały rok szkolny/wg potrzeb</p>	<p>Uczniowie</p>

- Zorganizowanie przez pedagoga, psychologa działań które przybliżają problematykę kompetencji społeczno-emocjonalnych stanowiących kluczowe zaplecze do radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny prowadzą szereg warsztatów, których zadaniem jest wyposażyc uczniów w nowe umiejętności życiowe, społeczne i emocjonalne, dzięki którym uczeń w prostszy sposób będzie mógł radzić sobie z trudnościami, ze zmianą i stratą, czy napotykanymi konfliktami. Przykładowe zagadnienia:
  - ✓ budowanie poczucia własnej wartości,
  - ✓ asertywność – propozycja: e-lekcja ECRK pt.: „Asertywność - sposób na życie” (dedykowana uczniom klas VIII),
  - ✓ umiejętność pozytywnego myślenia,
  - ✓ konstruktywne przekazywanie informacji zwrotnej,
  - ✓ zarządzanie sobą w czasie - propozycja: e-lekcja ECRK pt.: „Zarządzaj swoim czasem” (dedykowana uczniom SPP),
  - ✓ umiejętność odnajdowanie się w grupie,
  - ✓ umiejętność empatii i dostrzegania innych ludzi,
  - ✓ prowadzenie umiejętnej komunikacji
  - ✓ umiejętność przyjmowania informacji zwrotnej,
  - ✓ rozpoznawanie emocji, nazwanie ich, przeżywane i pokazane na fotografiach - propozycja: e-lekcja ECRK pt.: „Inteligencja emocjonalna”;
  - ✓ odgrywanie scenek konfliktowych. Zajęcia prowadzone w formie dramy mogą pokazywać prawdziwe bądź wyreżyserowane zachowania problemowe oraz towarzyszące im emocje. Zadaniem uczniów jest wcielenie się w wyznaczone rolę oraz w konstruktywny i spokojny sposób rozwiązanie sytuacji problemowej. Początkowo uczniowie pracują w parach, jednakże na koniec jedna para obserwowana jest przez resztę klasy i ma prawo udzielania swojego, dodatkowego feedbacku do zaobserwowanej sytuacji. Dodatkowa - propozycja: e-lekcja ECRK pt.: „Umiem rozwiązać konflikt” (dedykowana uczniom SP);
- Działania podejmowane podczas godziny wychowawczej przez wychowawcę i/lub psychologa, pedagoga szkolnego usprawniające kompetencje:
  - ✓ umiejętność konstruktywnych form reagowania. Uczniowie wypracowują standardy komunikacyjne, wiedzą gdzie i jakie są ich bariery komunikacyjne. Zajęcia mają na celu również zwiększenie uczniowskiej niezależności oraz odporności na presję środowiskową;

- ✓ metody od stresowujące -uczniowie wiedzą czym jest stres, w jaki sposób reagują, oraz jak opanować sytuacje stresową;
- ✓ radzenia ze stresem oraz umiejętnego wyciszenia się. Proponowane formy zajęć: joga, ćwiczenia medytacyjne, medytacja przez taniec, zapoznanie się z metodą Schultza.
propozycja: e-lekcja ECRK pt.: „Nie zgrzytaj zębami! Pozbądź się stresu!” (dedykowana uczniom VII-VIII SP i SPP);
- Szkolenia integracyjne, których celem jest zwiększenie poczucia więzi ze szkołą oraz przynależności do zespołu klasowego, np. warsztaty interpersonalne w ferie letnie, wyjazd na grilla, szkolne sprzątanie świata;
- Spotkanie z psychologiem i psychiatrą. Podczas spotkania opowiedzą oni o swojej pracy, metodach, formach pracy oraz o tym, kto może się do nich zgłosić. Porozmawiamy również o psychoterapii w nurcie pozytywnym, która pomoże „odczarować” obecny, dość nieodpowiedni i mało pozytywny obraz psychologa;
- Przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, rodziców/ opiekunów uczniów, dyrekcji szkoły, w celu zapoznania się z aktualnym poziomem zagrożenia występowaniem bądź określenia natężenia występowania sytuacji problemowych związanych z przemocą i agresją i/lub cyberprzemocą w szkole – badanie przygotowuje psycholog/ pedagog szkolny i/lub odbywa się za pośrednictwem kompleksowych badań przygotowanych przez Europejskie Centrum Rozwoju Kadr;
- Przeprowadzenie szkolenia na temat zagrożeń związanych z intensyfikacją korzystania z mediów społecznościowych, zjawiska agresji i przemocy w mediach społecznościowych, oraz pojawiającym się problemom zdrowotnym (tj. otyłość, nabyte wady postawy, utrzymywanie odpowiedniej higieny ciała) oraz psychologicznym (tj. fizyczne odseparowanie od rówieśników);
- Kontynuowanie projektu pt. „Ruch to zdrowie” który jest inicjatywą nauczycieli wychowania fizycznego i wychowawców. Zadaniem projektu jest uświadomienie uczniom pozytywnych aspektów zdrowego stylu życia, poznanie zasad zdrowego odżywiania oraz wiedza jak aktywność oraz konkretne pokarmy wpływają na kondycje psychiczną oraz fizyczną.
- Wdrożenie programu profilaktycznego „Debata” wśród uczniów w wieku 12-14 lat;
- Kontynuacja programu profilaktycznego „Przyjaciele Zippiego” w przedszkolu i klasach 1-3;
- Warsztaty profilaktyczne w klasach 4 prowadzone przez trenerów z Centrum Profilaktycznego Progres;

	<ul style="list-style-type: none"> • „Nawigacja w każdą pogodę” dla uczniów klas 5-6; • Przeprowadzenie tygodnia profilaktycznego. 			
1. Zarządzanie sytuacją trudną, traumatyczną i kryzysową.	- Szkolenia; - Spotkania ZOOM; - E-szkolenia;	Dyrektor szkoły, specjaliści, wychowawcy, nauczyciele	Cały rok szkolny/wg potrzeb	Nauczyciele, Wychowawcy
2. Edukacja zagrożenia patologiami i wykluczeniem społecznym;	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkolenia dla nauczycieli i wychowawców podnoszące kwalifikację i zdolności do reagowania i zarządzania w sytuacjach trudnych, kryzysowych (przebieg sytuacji kryzysowej, jak uchronić się przed kryzysem, plan postępowania w sytuacji kryzysowej); • Przekonanie o szkodliwości używek: papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze itp., uświadomienie uczniom skutków uzależnienia od telefonu, komputera, telewizji oraz wpływu ilości spędzanego czasu przed komputerem na zdrowie fizyczne – psychiczne; • Profilaktyka zachowań społecznych, demoralizujących, ryzykownych i zaburzeń psychicznych dotyczących dzieci i młodzieży; • Uświadomienie nauczycieli czym jest wypalenie zawodowe, co do niego prowadzi oraz w jaki sposób się przed tym uchronić, potrafią zidentyfikować ten stan u siebie oraz swoich kolegów po fachu; • Wyposażenie nauczycieli w wiedzę gdzie szukać pomocy, wsparcia w sytuacji zetknięcia się ze zjawiskiem wypalenia zawodowego czy depresją; • Szkolenie nauczycieli i innych pracowników szkoły w zakresie umiejętności wychowawczych i pracy w zespole; • Powołanie i przeszkolenie zespołu ds. sytuacji kryzysowych; • Stworzenie lub zaktualizowanie procedury reagowania w sytuacjach zagrożenia oraz sytuacjach kryzysowych; 			
3. Nawiązanie współpracy z organizacjami, fundacjami;				
4. Podnoszenie kwalifikacji w zakresie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, wiedzy na temat stresu, sytuacji stresowych, depresyjnych, itp.;				
5. Popularyzacja wiedzy o uzależnieniach i zachowaniach społecznych, demoralizujących, ryzykownych itp.;				
6. Kształtowanie odporności psychicznej uczniów- umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami, problemami i presją dzięki silnej konstrukcji psychicznej.				

	<ul style="list-style-type: none"> • Praca nad relacjami i komunikacją w trójce dziecko- rodzic-wychowawca; • Podejmowanie przez nauczycieli, wychowawców wspólnie z psychologiem/ pedagogiem szkolnym diagnozy i interpretacji problemów uczniów i nieporozumień klasowych; • Omawianie podczas rad pedagogicznych są sposobów pracy z uczniem z trudnościami, wymagającym innego podejścia edukacyjnego; • Nawiązanie współpracy z instytucjami, organizacjami oferującymi wsparcie psychologiczne w momentach trudnych. Przykładowe organizacje: Instytut Edukacji Pozytywnej, Fundacja ISKIERKA, PPA - PolishPsychologists' Association, Fundacja Razem, Fundacja Nagle Sami, FRIPP - Fundacja Rozwoju i Promocji Psychoterapii, itp.; • Zwiększenie efektywności świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest jednym z ważniejszych zagadnień i wymogów stawianych przez pedagogami szkolnymi. Badanie proponowane przez ECRK pomoże sprawdzić czy poziom świadczonej pomocy jest obecnie wystarczający; • Nastawienie ucznia na własny rozwój, akceptację trudności, wyrabianie optymizmu; • Prowadzenie pogadanek i lekcji wychowawczych na temat zdrowia psychicznego, odporności psychicznej na godzinach wychowawczych, zgodnie z treściami uwzględnionymi w podstawie programowej. 			
<p>1. Podnoszenie kwalifikacji w zakresie wiedzy na temat stresu, sytuacji stresowych, depresyjnych, itp.</p> <p>2. Wzmocnienie relacji na linii uczniowie-nauczyciele-rodzice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Szkolenia, warsztaty; - Materiały informacyjne, ulotki; - Pogadanki; - Godziny wychowawcze; - Zajęcia w plenerze. 	<p>Dyrektor szkoły, lekarz, higienistka, specjaliści, wszyscy nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny/wg potrzeb</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, rodzice/ opiekunowie dzieci</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie tłumaczące nowe problemy komunikacyjne oraz reakcje stresowe i lękowe powstałe w efekcie zmiany sposobu nauczania z trybu stacjonarnego na formę online; • Wyposażenie dorosłych w wiedzę czym jest stres oraz jak radzić sobie w sytuacjach stresowych, propozycja: e-szkolenie ECRK pt.: „Jak radzić sobie ze stresem?” (dedykowana osobom dorosłym); 				

	<ul style="list-style-type: none"> Praca nad poprawą bądź utrzymaniem satysfakcjonującego poziomu zaufania dzieci i młodzieży do dorosłych – opiekunowie dowiedzą się jak prowadzić ze swoimi podopiecznymi rozmowę w efektywny sposób oraz jakie zasady powinny obowiązywać obie strony (zajęcia prowadzone przez psychologa bądź przygotowanego w tym temacie pedagoga); Zintensyfikowanie współpracy poradni ze szkołami i placówkami w zakresie diagnozowania uczniów i podejmowania działań wspierających uczniów w realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej z nauczycielami i specjalistami ze szkół, placówek, z rodzicami i opiekunami prawnymi. 			
1. Zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców	- Szkolenia;	Dyrektor szkoły, lekarz, higienistka, specjaliści, wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny/wg potrzeb	Rodzice/ opiekunowie dzieci
Przykłady:				
<ul style="list-style-type: none"> Psycholog bądź wykwalifikowany w temacie nauczyciel w konstruktywny sposób prowadzą szkolenie dla rodziców/ opiekunów dzieci z tematu depresji i stanów depresyjnych; Działania profilaktyczne skupione są na eliminowaniu czynników ryzyka (indywidualnych, rodzinnych, szkolnych oraz środowiskowych) oraz wzmacnianie czynników chroniących; Współpraca z rodzicami w celu wzmacniania postaw w zakresie stawiania dzieciom i młodzieży realistycznych wymagań i wspierania ich rozwoju. 				
<p>1. Podnoszenie jakości edukacji włączającej.</p> <p>2. Podnoszenie umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.</p>	Przykłady: <ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzanie szkoleń dla nauczycieli i personelu szkolnego w zakresie pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, aby mogli oni lepiej rozpoznawać i zaspokajać te potrzeby; Organizacja pomocy psychologiczno- pedagogicznej, w tym zajęć rozwijających umiejętności uczenia się i kompetencje emocjonalno-społeczne, a także zindywidualizowanych ścieżek kształcenia; Organizacja na terenie szkoły akcji: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dzień Świadomości Niepełnosprawności - organizacja warsztatów i prezentacji na temat różnych niepełnosprawności oraz sposobów ich przezwyciężania; 			

- ✓ Projekt "Buddy" - program parowania uczniów niepełnosprawnych z rówieśnikami, aby wspierać ich w codziennych aktywnościach szkolnych;
- ✓ Konkursy i wystawy - np. konkurs literacki lub wystawa prac artystycznych na temat równości i akceptacji różnorodności;
- ✓ Warsztaty integracyjne - gry i zabawy zespołowe, które uczą współpracy i wzajemnego szacunku;
- ✓ Kampania medialna - tworzenie plakatów, filmów lub prezentacji multimedialnych promujących równość i inkluzję;
- Dostosowanie Infrastruktury: szkoła musi zapewnić dostępność budynków i pomieszczeń, tak aby były one przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, np. poprzez instalację podjazdów dla wózków, wind, poręczy czy oznaczeń dla osób niewidomych;
- Indywidualne Podejście do Nauczania: uczniowie z niepełnosprawnościami powinni mieć możliwość uczestniczenia w zajęciach z klasą, indywidualnie lub w małej grupie, zgodnie z ich potrzebami i możliwościami psychofizycznymi;
- Materiały Edukacyjne: dostarczanie i wykorzystywanie materiałów dydaktycznych dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczniów, np. książek w alfabecie Braille'a, audiobooków czy oprogramowania wspomagającego naukę.
- Wsparcie Specjalistyczne: Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym zajęć rozwijających umiejętności uczenia się i kompetencje emocjonalno - społeczne, a także zindywidualizowanych ścieżek kształcenia.

Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej

Wpajanie szacunku do środowiska naturalnego - największe znaczenie ma tutaj wypracowanie nawyków oraz sposobów codziennego funkcjonowania nie tylko w szkole, ale również w domu rodzinnym.

Cele programu:

1. Podnoszenie wiedzy z zakresu ekologii na przedmiotach szkolnych, tj. technika, geografia, chemia, biologia, języki obce, edukacja wczesnoszkolna, wychowanie przedszkolne i innych;
2. Zwiększanie świadomości uczniów oraz podnoszących ich umiejętności poprzez organizowanie zajęć dodatkowych o tematyce ekologicznej;
3. Nawiązanie współpracy z fundacjami oraz organizacjami ekologicznymi;
4. Popularyzacja aktywności proekologicznych, tj. udział w kampaniach na rzecz ochrony środowiska naturalnego, propagowanie zdrowego stylu życia, w zgodzie z otaczającym światem oraz promowanie takich zachowań u innych.

Propozycja działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Określenie aktualnego poziomu świadomości ekologicznej i postaw proekologicznych.</p> <p>2. Edukowanie uczniów na temat ekologii oraz zwiększanie ich świadomości i wrażliwości na otaczający nas świat.</p> <p>3. Uczniowie są świadomi problemów ekologicznych.</p> <p>4. Odnawialne źródła energii.</p>	<p>- Narzędzia diagnostyczne; - Przedmioty szkolne; - Lekcje wychowawcze; - Zajęcia w terenie; - Eksperymenty; - Projekty/programy edukacyjne; - Spotkanie z leśnikiem.</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnianie zjawisk przyrodniczych na przykładzie rzeczywistych procesów i obiektów, na zajęciach w terenie; • Geografia: ukazywanie wpływu działalności człowieka na atmosferę na przykładzie smogu, inwestycji hydrologicznych na środowisko geograficzne, rolnictwa, górnictwa i turystyki na środowisko geograficzne, transportu na warunki życia i degradację środowiska przyrodniczego, konflikt interesów człowiek-środowisko, procesy rewitalizacji i działania proekologiczne; • Biologia: przedstawianie porostów jako organizmy wskaźnikowe, ocena stopień zanieczyszczenia powietrza tlenkami siarki, wykorzystując skalę porostową; przedstawia odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody oraz propozycje racjonalnego gospodarowania tymi zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju; • Chemia: wskazywanie przyczyn i skutków spadku stężenia ozonu w stratosferze ziemskiej, sposoby zapobiegania powiększaniu się „dziury ozonowej”, czynniki środowiska, które powodują korozję, obieg tlenu i węgla w przyrodzie; • Przeprowadzenie doświadczenia potwierdzającego, że powietrze jest mieszaniną; opisuje skład i właściwości powietrza; wymienia źródła, rodzaje i skutki zanieczyszczeń powietrza; wymienia sposoby postępowania pozwalające chronić powietrze przed zanieczyszczeniami; 	<p>Wszyscy nauczyciele, szczególnie nauczyciele uczący przyrody, biologii, chemii, fizyki</p>	<p>Cały rok szkolny/wg potrzeb</p>	<p>Uczniowie</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Zaznajomienie z terminem OZE uczniów, którzy potrafią określić jaki typ energii to jest (wiatr, promieniowanie słoneczne, opady, fale morskie i geotermia), podstawowe wady, zalety oraz w jaki sposób funkcjonuje i kosztuje; • Zapoznanie uczniów z rolą drzew w przyrodzie, wytłumaczenie znaczenia stwierdzenia „drzewa są płucami świata”, nauczanie rozróżniania drzew liściastych i iglastych; • Nauczanie rozpoznawania roślin i zwierząt chronionych; • Udział w projektach recyklingowych - dostrzeganie potrzeby segregacji odpadów oraz zdobycie wiedzy jak to zrobić. 			
<p>1. Propagowanie proekologicznego sposobu myślenia oraz aktywności.</p> <p>2. ECO-trendy.</p> <p>3. BIO-inspiracje.</p> <p>4. Udział w Ogólnopolskich programach prozdrowotnych.</p>	<p>- Godziny wychowawcze; - Współpraca z organizacjami, fundacjami ekologicznymi;</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele uczący przyrody, biologii, chemii, fizyki</p>	<p>Cały rok szkolny/wg potrzeb</p>	<p>Uczniowie</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie EKO-Kodeksu – dokument zawiera zbiór zasad postępowania proekologicznego; • Przeprowadzenie szkolnego projektu pt. „Świadomy konsument”. Projekt ma za zadanie pokazać konsumpcyjny sposób codziennego funkcjonowania, oraz nieodzowną chęć otaczania się coraz to nowymi i niepotrzebnymi przedmiotami. Projekt uświadamia również jaki wpływ mają na nas informacje przekazywane przez mass media. Uczniowie dowiedzą się, że reklamy 'nafaszerowane' są różnymi manipulacyjnymi technikami, które utrwalają w nas chęci zakupowe oraz nieustanne gonienie na nowinkami ze świata mody, kosmetyki, elektroniki, itp.; • poruszenie podczas godziny wychowawczej następujących tematów: <ul style="list-style-type: none"> ○ oszczędzanie oraz bycie „ekoodpowiedzialnym”, ○ produkty ECO, BIO. W jaki sposób rozpoznać firmy rzeczywiście przyjazne dla środowiska i nie dać się wprowadzić im w błąd, ○ eco-żywność, czym jest, jak rozpoznać oraz gdzie kupić, ○ zdrowa żywność i superfood, czyli zajęcia poświęcone żywności bogatej w składniki odżywcze. „pracowity jak pszczoła” - wycieczka do lokalnej pasieki. Uczniowie dowiadują się jakie znaczenie dla ekosystemu mają pszczoły, z czym obecnie się zmagają oraz czym grozi nam ich wymarcie, 				

	<ul style="list-style-type: none"> ○ „jesteś tym co jesz”, projekt wspierający edukację na temat świadomego i odpowiedzialnego kupowania oraz przyrządzania pokarmów, ○ „woda mineralna i źródłana vs wody smakowe oraz tzn. softdrinks”, czyli wszystko co trzeba wiedzieć o wodzie. Uczniowie dowiadują się, że kupowane przez nich produkty nie są sobie równe; wiedzą w jaki sposób czytać oraz interpretować etykiety na produktach, ○ „eco i bio hieroglify”, czyli w jaki sposób dobrze czytać i poprawnie interpretować znaczki na produktach, ○ projekt „świadome zakupy” wprowadza uczniów w świat dorosłego konsumenta, który codziennie staje przed wyborem zakupu produktów spożywczych czy pierwszej potrzeby. Wiele produktów, etykiety reklamowe oraz skomplikowane składki, często nie ułatwiają podjęcia decyzji, który produkt jest najlepszy i należy go kupić. Nauczyciele pomagają uczniom zrozumieć to zagadnienie, ● Spotkanie z nadleśnictwem - uczniowie rozumieją konieczność dbania o zagrożone gatunki; wiedzą skąd bierze się konieczność dokarmiania zwierząt w okresie zimowym oraz potrafią odpowiednio dobrać karmę do zwierzęcia; ● Zorganizowanie kampanii pt. zero waste podczas, której uświadamiają zebranym znaczenie ekologii podczas prezentowania znanych marek, które podążają już z tym trendem, np.: <ul style="list-style-type: none"> ○ ekologiczne buty Reebok (jeden z najnowszych modeli butów Reebok wykonany jest z materiałów przyjaznych środowisku: kukurydzy, materiału pochodzącego z produkcji oleju rycynowego i bawełny), ○ firma Myra wynalazła opakowanie dezodorantu wielokrotnego użytku, ○ pływający Pac-Man na Pacyfiku, którego zadaniem jest czyszczenie mórz, ○ jadalne opakowanie, ○ itp., ● „Owoce i warzywa w szkole” – dni kiedy do szkoły przyjeżdżają świeże owoce i warzywa dostępne dla uczniów za darmo. Projekt ma za zadanie zwiększenie świadomości na temat zdrowych produktów żywieniowych oraz wyrobienie nawyku sięgania po takie produkty; 			
1. Zwiększanie wiedzy nauczycieli w temacie ekologii oraz działań proekologicznych.	- Szkolenia dla nauczycieli; - Współpraca z organizacjami zewnętrznymi.	Dyrektor szkoły, nauczyciele	Cały rok szkolny/wg potrzeb	Nauczyciele, Wychowawcy

<p>2. Nawiązanie współpracy z fundacjami, organizacjami ekologicznymi.</p> <p>3. Wyposażenie pedagogów w narzędzia potrzebne do efektywniejszego prowadzenia zajęć edukacyjnych.</p>	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nawiązanie współpracy z fundacjami, organizacjami ekologicznymi tj. Greenpeace Polska, WWF Polska, Global Ecovillage Network, czy wiele innych, uzależnionych od zainteresowań i możliwości młodych ludzi; • Przeprowadzenie szkoleń doszkalających w temacie ekologii oraz zachowań skierowanych na ochronę środowiska naturalnego; • Przystąpienie do programu pt. ” Szkoła dla Ekorozwoju”;
--	---

Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny

Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, m.in. przez właściwą organizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie oraz realizację zadań programu wychowawczo-profilaktycznego.

Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny bazuje na wytworzonych relacjach pomiędzy nauczycielami, pedagogami szkolnymi, a rodzicami dzieci, ich opiekunami.

Jedynie odpowiednia współpraca, partnerskie działanie jest w stanie przynieść założone wcześniej działania wychowawcze. Z tego powodu tak niezwykle ważne jest kładzenie dużego nacisku na relacje pomiędzy dorosłymi, wzajemne zrozumienie oraz zaufanie.

Cele programu:

1. Zapoznanie się z oczekiwaniami rodziców oraz nauczycieli.
2. Tworzenie przestrzeni do współpracy z rodzicami rozumiane, jako współdecydowanie oraz współodpowiedzialność za to, co się dzieje w szkole.
3. Zaangażowanie rodziców, wychodzenie z inicjatywami na nowe działania mające na celu edukację ich dzieci.

Propozycja działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Diagnostyka problemu – określenie, jakości relacji na linii rodzice/ opiekunowie uczniów-nauczyciele/ pracownicy szkoły.</p> <p>2. Zapoznanie nauczycieli i opiekunów uczniów z aktualnym poziomem i jakością nawiązanych relacji pomiędzy nimi.</p>	<p>- Badanie ewaluacyjne; - Spotkanie z psychologiem; - Spotkania z rodzicami uczniów;</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie ankiety wśród nauczycieli, wychowawców oraz chętnych rodziców, w celu zaznajomienia się z ich opinią poziomą, jakości współpracy, zaangażowania oraz zadowolenia z nawiązywanych interakcji pomiędzy szkołą a prawnymi opiekunami uczniów – badanie przygotowuje psycholog/ pedagog szkolny i/lub odbywa się za pośrednictwem kompleksowego badania Europejskiego Centrum Rozwoju Kadr pt. „Współpraca z rodzicami”; • Określenie przez wychowawcę, jaki procent rodziców/ opiekunów uczniów bierze udział w organizowanych wywiadówkach. Taka aktywność jest oznaką najmniejszego, minimalnego zainteresowania dorosłych swoimi podopiecznymi. Konieczne jest również przeanalizowanie, którzy opiekunowie podejmują się aktywnych działań (np. organizacja lub współorganizacja wyjazdów klasowych/ szkolnych, imprez szkolnych, eventów, itp.); • Sporządzenie raportu stanu rodzin będących niewydolnymi wychowawczo bądź ujawniających problemy wychowawcze. Sporządzenie listy działań, jakie zostały podjęte przez szkołę w celu pomocy uczniom tych rodzin oraz analiza ich dotychczasowej skuteczności; • Poinformowanie rodziców przez wychowawcę podczas spotkania z rodzicami dorosłych o obecnej, jakości nawiązywania współpracy na linii rodzice-nauczyciele. Wychowawca informuje rodziców/ opiekunów uczniów, że ich wsparcie i pomoc jest bardzo mile widziane i niezbędne oraz że posiadane przez nich prawa zezwalają im na podejmowanie interwencji oraz udział w życiu placówki szkolnej; • Poinformowanie przez psychologa/ pedagoga szkolnego rodziców/ opiekunów o tym jak istotne jest utrzymywanie ciągłej i dobrej relacji na linii opiekunowie uczniów-nauczyciele – często to oni najwięcej czasu przebywają z uczniami z rodzin problemowych i mogą reagować na pojawienie się niepożądanych sygnałów. 	<p>Dyrektor, zespół badawczy, pedagog</p>	<p>Cały rok szkolny/wg potrzeb</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja, rodzice, opiekunowie dzieci</p>

<p>1. Pełnienie funkcji informacyjnej w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>2. Podnoszenie społecznych kompetencji nauczycieli.</p> <p>3. Zwiększenie uprawnień Dyrektora szkoły, który w porozumieniu z rodzicami stosuje odpowiednie środki oddziaływań wychowawczych.</p>	<p>- Spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym;</p> <p>- E-szkolenie.</p>	<p>Dyrektor, pedagog, psycholog, rodzice</p>	<p>Cały rok szkolny/wg potrzeb</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły, rodzice</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> Podczas spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym nauczyciele zapoznani zostaną z metodami, które pozwolą nawiązać odpowiednie relacje z rodzicami/ opiekunami uczniów, zachęcić ich do współpracy i tym samym zbudować swój pozytywny, profesjonalny wizerunek i/lub za pośrednictwem e-szkolenia Europejskiego Centrum Rozwoju Kadr pt.: „Współpraca z trudnymi rodzicami”. 				
<p>1. Nawiązanie dialogu.</p> <p>2. Uświadomienie opiekunom uczniów ich praw i obowiązków wynikających z faktu uczestnictwa ich dziecka w życiu szkoły.</p> <p>3. Poznanie oczekiwań rodziców/ opiekunów uczniów względem szkoły i nauczycieli.</p> <p>4. Powołanie/ usprawienie działania Rady Rodziców/ innych organów, w których pracę angażują się rodzice/ opiekunowie prawni i faktyczni uczniów.</p>	<p>- Spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym i dyrekcją;</p> <p>- Spotkania z wychowawcami klas.</p>	<p>Dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele, specjaliści</p>	<p>Wrzesień, cały rok szkolny/wg potrzeb</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły oraz rodzice/ opiekunowie uczniów</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dyrektor, psycholog/ pedagog szkolny, wychowawcy klas, uświadamiają rodziców/ opiekunów prawnych i faktycznych opiekunów uczniów, jakie mają prawa i obowiązki. Dowiadują się, jakie działania mogą podjąć, aby pomóc pracownikom szkoły w realizacji programu edukacyjnego, (np. wyjścia do teatru, do kina, do muzeum z uczniami, współorganizowanie lekcji, pomoc finansowa, bądź w realizacji konkretnego wydarzenia itp.). Szkoła zachęca i umożliwia dorosłym podejmowania samodzielnych inicjatyw, samodzielnego angażowania się w życie placówki oraz dzielenia pomysłami z odpowiednimi nauczycielami bądź wychowawcami klas; Dyrektor, wychowawcy organizują cykliczne spotkania z opiekunami szkoły, podczas których podsumowują ostatni okres (i/lub inny okres czasu) oraz oceniają, jakość nawiązanej współpracy pomiędzy dorosłymi, a szkołą. Najbardziej aktywni opiekunowie dzieci zostają wyróżnieni podczas obchodów Dnia Patrona Szkoły – czas poświęcony na dodatkowe zaangażowanie się rodziców w życie szkoły i ich praca nie mogą pozostać niezauważone. Każda praca, w szczególności społeczna, powinna być doceniona; Wychowawca organizuje spotkanie z opiekunami dzieci, podczas którego zapoznaje się z ich opiniami i oczekiwaniami względem sposobu nauczania i funkcjonowania szkoły; 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca, nauczyciele informują rodziców o prowadzonych aktywnościach – wywieszanie informacji na tablicy ogłoszeń, na stronie internetowej, na blogu grupy/ szkoły/ klasy, wysyłanie maili do rodziców, powiadamianie dorosłych podczas spotkań w szkole; • Szkoła organizuje Dni Otwarte dla rodziców/ opiekunów, podczas których uczniowie wcielają się w rolę organizatorów wydarzenia i oprowadzają rodziców/ opiekunów po szkole i przygotowanych atrakcjach. 			
<p>1. Wdrożenie wspólnego, partnerskiego podejścia i zarządzania placówką szkoły.</p> <p>2. Zwiększenie uprawnień Dyrektora szkoły, który w porozumieniu z rodzicami stosuje odpowiednie środki oddziaływań wychowawczych</p>	<p>- Współorganizowanie wydarzeń przy współpracy rodziców/ opiekunów uczniów i nauczycieli;</p> <p>- organizacja wydarzenia „Tydzień Rodziny – w blasku ojcostwa”</p> <p>- Stosowanie kar w postaci prac społecznych.</p>	<p>Dyrektor szkoły, Rada rodziców, wyznaczeni nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Rodzice/ opiekunowie uczniów, wychowawcy klas, rodzice/opiekunowie uczniów</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pracownicy szkoły współorganizują wraz z opiekunami uczniów niektóre projekty np. imprezy szkolne, wyjścia do kina/ teatru/ muzeum, Dzień Sportu, Dzień Dziecka, Dnia Patrona Szkoły – w współorganizację zaangażowani zostają przedstawiciele Rady Rodziców, delegacje dorosłych z poszczególnych klas oraz inni chętni rodzice/ opiekunowie; • Wspólne spotkania rodziców i nauczycieli z udziałem uczniów – wspólne organizowanie wydarzeń np.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ wieczorne czytanie w bibliotece – spontaniczne czytanie z podziałem na role (rodzice, nauczyciele i uczniowie angażują się w odgrywanie ról); ✓ oglądanie zjawisk astrologicznych tj. deszcz meteorów; podziwianie gwiazd; nauka o konsultacjach; ✓ zabawa w biwakowanie na terenie szkoły; ✓ zorganizowanie wieczoru filmowego filmu wybranego w wyniku głosowania; ✓ zorganizowanie konkursu plastycznego na najlepszy plastyczny duet: rodzic z dzieckiem; ✓ zorganizowanie jasełek dla rodziców; ✓ zorganizowanie akcji zarobkowej/ rzeczowej dla schroniska dla zwierząt; ✓ organizowanie turniejów rodzinnych na określony temat; ✓ wspólne gotowanie np. przyrządzanie sałatek, potraw na zimno; • Wspólne podejmowanie decyzji dotyczących kar (zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2022r); 				

	<ul style="list-style-type: none"> W przypadku, gdy uczeń dopuścił się popełnienia drobnych czynów nie objętych znamionom czynów ściganych z urzędu, Dyrektor Szkoły- za zgodą rodziców-może zastosować następujące środki oddziaływania wychowawczego: <ul style="list-style-type: none"> ✓ pouczenie – ustne pouczenie o szkodliwości danego czynu; ✓ ostrzeżenie ustne – ostrzeżenie o szkodliwości danego czynu, możliwych konsekwencjach oraz karze w przypadku powtórzenia się nieodpowiedniego zachowania; ✓ ostrzeżenie pisemne – w postaci pisma informującego ucznia i rodziców o popełnionym czynie, jego szkodliwym wpływie oraz możliwych konsekwencjach w przypadku powtórzenia się; ✓ w każdym w/w przypadku sprawca danego czynu powinien przywrócić stan poprzedni (naprawić szkodę), przeprosić pokrzywdzonego (gdy czyn skierowany był w stosunku do innej osoby); ✓ wykonanie określonych prac porządkowych na terenie szkoły. W tym przypadku, dyrektor pisemnie informuje rodzica/prawnego opiekuna o rodzaju prac, częstotliwości wykonywania, czasu trwania oraz wyznacza osobę (pracownika szkoły), który ma dopilnować rzetelności wykonania danej pracy społecznej; ✓ zastosowanie któregośkolwiek z w/w środków oddziaływania wychowawczego nie wyłącza zastosowania kary określonej w Statucie Szkoły. 			
<p>1. Wspólne rozwiązywanie sytuacji problemowych.</p> <p>2. Prowadzenie diagnozy środowiskowej, udzielenie wsparcia rodzinom potrzebującym.</p>	<p>- Informowanie osób potrzebujących o instytucjach/ organizacjach świadczących pomoc.</p>	<p>Dyrektor, pedagog, psycholog, wychowawcy</p>	<p>Cały rok szkolny wg potrzeb</p>	<p>Pedagog/ psycholog szkolny, nauczyciele i wychowawcy, rodzice/ opiekunowie dzieci</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> Psycholog/ pedagog szkolny opracowuje metody oraz możliwe formy wsparcia dla rodzin potrzebujących. Kontakt przybiera formę telefonu zaufania, bądź zaufanej skrzynki mailowej. Za pośrednictwem mediów rodzice informują o swoich strapieniach, licząc tym samym na wsparcie i dyskrecję osób, z którymi się kontaktują; Psycholog/ pedagog szkolny/ wychowawca udzielają informacji o możliwych formach wsparcia świadczących wsparcie w miejscu zamieszkania bądź innym miejscu zasugerowanym przez osobę potrzebującą (np. droga mniej oficjalna poprzez kontakt telefoniczny) – omawiane sytuacje problemowe to np.: problemy wychowawcze, problemy komunikacyjne w rodzinie, przemoc w rodzinie, sytuacje nałogowe, ubóstwo, długotrwałe sytuacje chorobowe, bezrobocie, eurosieroctwo, choroby; 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Psycholog/ pedagog szkolny wspomaga wychowawcę klasy w przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych – wspólne prowadzenie indywidualnych i bezpośrednich spotkań z rodzicami, odwiedzanie domu rodzinnego ucznia; • Wspólne prowadzenie projektów np. przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i przemocowym wśród uczniów: <ul style="list-style-type: none"> ✓ diagnoza problemu; ✓ wdrożenie wszelkiej formy edukacji na temat zjawiska agresji i przemocy (za pomocą ulotek, pogadarek, szkoleń, psychodram, poradników, filmów, warsztatów, spotkań z przedstawicielami służb mundurowych itp.); ✓ konsultacja ze specjalistami na temat sytuacji problemowej oraz wprowadzenie działań naprawczych; ✓ wspólne organizowanie różnego typu akcji promujących zdrowy tryb życia; ✓ informowanie o konsekwencjach, jakie spotykają sprawców przemocy i agresji; ✓ informowanie uczniów, w jaki sposób bronić się przed agresją i przemocą międzyrówieśniczą, gdzie szukać pomocy, jakie działania podjąć, aby minimalizować możliwość zaistnienia sytuacji problemowe. <p>Tego typu działania powinny dotyczyć każdej sytuacji problemowej w szkole. Warto angażować rodziców/ prawnych opiekunów dzieci w prowadzone projekty. Wspólne działanie z pewnością usprawni pracę oraz zwiększy efektywność prowadzonych działań.</p> <p>Wspólne działanie integruje społeczność szkolną, jednakże można prowadzić indywidualne projekty również na poziomie poszczególnych klas. Zwiększy to poczucie bezpieczeństwa uczniów oraz poprawi panującą atmosferę. Z tego powodu warto zaznajamiać rodziców oraz uczniów z możliwymi bądź faktycznymi trudnościami. Warto aby traktowali oni społeczność szkolną jako własną, zminimalizuje to ryzyko inicjowania przez nich zachowań problemowych i ryzykownych.</p>			
<p>1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym takiego zagrożenia.</p> <p>2. Zwiększenie świadomości istnienia wielu form pomocy – poprawa dostępności do jednostek</p>	<p>- Pogadanki z przedstawicielami służb mundurowych oraz osobami przeszkolonymi do udzielania pomocy osobom zagrożonym lub dotkniętym przemocą domową;</p> <p>- Udostępnianie materiałów szkoleniowych (ulotek, broszur, filmów) informujących o problemie.</p>	<p>Dyrektor, pedagog szkolny/pedagog specjalny, psycholog, wychowawcy klas</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Rodzice i uczniowie</p>

interwencyjnych przy współpracy z poradnią psychologiczno - pedagogiczną, prowadzenie poradnictwa, w szczególności działań informacyjnych i edukacyjnych dla osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą domową.

3. Rozbudzanie poczucia solidarności i braku obojętności na krzywdy ludzkie.

Działania:

- Prowadzenie zajęć uświadamiających, czym jest dobre zachowanie, a czym to nieakceptowane i jakie konsekwencje spotkają sprawcę takiego zachowania;
- Informowanie o tym, w jaki sposób uczniowie powinni się zachowywać, gdy są świadkiem, bądź ofiarą przemocy domowej;
- Prelekcja prowadzona przez psychologa z poradni, który zajmuje się pomocą dla rodzin dotkniętych przemocą;
- Informowanie o skutkach, jakie niesie ze sobą doznawanie przemocy oraz przebywanie w otoczeniu gdzie występuje takie zachowanie;
- Stworzenie i udostępnienie listy osób/psychologów, którzy służą pomocą w tym temacie i na terenie regionu zamieszkania ucznia;
- Pedagogizacja rodziców, uświadamianie, że zachowanie stosujące przemoc nie jest dobrym sposobem wychowawczym;
- Zapoznanie z procedurą Niebieskiej Karty -monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, obserwowanie rodzin swoich wychowanków oraz zgłaszanie wszelkich niepokojących sytuacji do odpowiednich służb.

Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania i promowanie pozytywnego wizerunku ucznia

Cele:

1. Promowanie kultury w zachowaniu w szkole i poza szkołą.
2. Kształtowanie wizerunku ucznia pod względem wyglądu zewnętrznego.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Promowanie kultury w zachowaniu w szkole i poza szkołą	<p>- Wdrażanie do używania form grzecznościowych i kulturalnego zachowania;</p> <p>- Dbłość o czystość języka polskiego, unikanie wulgaryzmów;</p> <p>- Przestrzeganie norm i reguł zachowania obowiązujących w szkole</p>	Nauczyciele, wychowawcy	Cały rok szkolny/według potrzeb	Uczniowie
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki na godzinach wychowawczych; • Odwoływanie się do tekstów literackich; • Zwracanie uwagi na kulturę uczniów; • Tworzenie kontraktów klasowych – ustalanie zasad zachowania w szkole i klasie, adnotacje zachowań pozytywnych i negatywnych. 				

1. Kształtowanie wizerunku ucznia pod względem wyglądu zewnętrznego	- Współpraca z rodzicami pod względem właściwego ubioru i wyglądu ucznia, - Kształtowanie pozytywnych postaw i szacunku wobec swojej osoby	Nauczyciele, wychowawcy, rodzice, uczniowie	Cały rok	Uczniowie, rodzice
Działania: <ul style="list-style-type: none"> • Wywiadówki, spotkania z rodzicami; • Pogadanki na lekcjach wychowawczych; • Zwracanie uwagi na schludny i estetyczny ubiór uczniów; • Zwracanie uwagi na wygląd ucznia i egzekwowanie rażących zaniedbań. 				